PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК V ЧЕРВЕНЬ — JUNE, 1964 ЧИСЛО 6

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК V
Ч. 6

ЧЕРВЕНЬ, 1964
Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, редакторка; Анна Токарик, голова Союзу; Ольга Войценко, Тоня Горохович, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

JUNE, 1964
Monthly Publication

VOL. V
No. 6

Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи.

Дописи, які поміщуються в інших часописах, редакція містити не обіцює — уникаємо повторювання.

Не поміщені рукописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням.

У розділі Річні Звіти, секретарки завважать, що у виказі членок заряду в комітетах, ми подаємо лише одну особу на кожний комітет, а не всіх членок кожного комітету.

В ЦІМ ЧИСЛІ

Оля Скуратівська — Коли у сніжнім сяйві маки 1
„Розбудовуймо українську культуру" 1
Лариса Мурович — Фрази і стиль 2
Г. Янішевська — Про твори, Юрія Клена 2
Л. Івченко — Вечір з Валею Переяславець 3
Др. Іларіон Калиневич — Можливості праці в бібліотекарстві 4
К. Антонович — Памяті малярки О. Кричевської 5
Т. Горохович — Роля батьків в українському шкільництві 6
Вшанування голови Союзу 9
Джо Карсон — Власний мистецький стиль 10
М. Оришук — Передання Хреста заслуг 11
Е. Енсем — „Українська жінка сучасности" 13
M. Oryschuk — Womens Rights and Women Jurnalists 15
Honore Ewach — Ol'ha Kobylyanska's Follwers 17
Halia Lazaruk-Henderson — Laughter is Tonic for the Tired 17
Дмитро Міщенко — Сіверяни 19
М. Пастернакова — Тайне „Золотого Току" 22
П. Глазовий — Кіт без чобіт 23
Вісти із центральної управи 24
Громадська і родинна хроніка 25
Річні звіти 30
Домашне господарство 33

НОВІ КНИЖКИ

Ірена Книш — „Патріотизм Анни Йонкер". Накладом Комітету Українок Канади, Відділ у Вінніпегу. Вінніпег 1964 р.

В зміст книжки входить біографія та діяльність меценатки Анни Йонкер. Багато ілюстрована подіями та особами з якими вона співпрацювала. Також перші сторони книжки заповнені фотами жертводавців на видання. Стор. 192.

Андрій Білинський — „Світ і ми". Аналіза української політики на тлі конфлікту вільної демократії з комунізмом. Накладом Видавництва „Орлик", Мюнхен-Чікаго, 1963 р. Передмова автора. Стор. 348.

Микола Гоголь — „Тарас Бульба". Історична повість Передмова Р. Б. Стор. 148. Видавнича Спілка Тризуб. Вінніпег, 1964.

ТРИВАЛИЙ ФОНД „ПРОМЕНЯ"

Відділ ім. Лесі Українки, Стирджис, Саск. —	**$5.00**
Пані К. Лабюк, Стирджис, Саск. —	**5.00**
Панна С. Іванів, Стирджис, Саск. —	**5.00**
Відділ ім. Лесі Українки, Вінніпег —	**10.00**
Пані А. Павлик, Вінніпег —	**5.00**
Пані А. Сарчук, Вінніпег —	**5.00**
Марія Фудима, Вінніпег —	**5.00**
Петро Ґалушка, Торонто —	**5.00**
Н. Н., Вінніпег —	**5.00**
Відділ ім. Лесі Українки, Ендру, Алта. —	**10.00**
Відділ ім. Доньки України, Ніаґара Фалс, Онт. —	**23.00**
Відділ ім. Святої Ольги, Вернон, Б. К. —	**5.00**
Відділ ім. Калина, Гемилтон, Онт. —	**5.00**
Пані О. Бродгид, Гемилтон, Онт. —	**5.00**
Відділ ім. Л. Українки, Інсінгер, Саск. —	**5.00**
Добр. Анна Апонюк, Брендон, Саск. —	**5.00**
Відділ ім. Св. Анни, Форт Френсес, Онт. —	**5.00**

На обкладинці: Ліси на півночі Канади притягають влітку тисячі канадійців та іноземних відвідувачів, які прагнуть провести свої ферії далеко від перелюднених міст. Від другої світової війни в усіх країнах позначався розвиток подорожувальних підприємств, виробів і засобів, але мабуть чи не найбільший розвиток у цьому відношенні показує Канада.

Фото: „Файненшіел Пост"

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК V ЧЕРВЕНЬ, 1964 Ч. 6

„Розбудовуймо українську культуру"

В той час, коли Королівська Комісія в Канаді далі розглядає видвигнене питання, так званої „двокультурности і двомовности" (англійської і французької), коли про цю справу так широко дискутує преса, телевізія, радіо, то серед зорганізованого українського суспільства все більше і голосніше лунає клич — „Розбудовуймо українську культуру!"

Ці заклики до розбудови української культури можна почути на різних з'їздах, ширших зібраннях, при спільних громадських обідах, а навіть у товариських гутірках. Всі ми за тим, щоб на розбудову української культури звернути якнайбільшу увагу, щоб поставити її на належне місце в організації, серед членства, а навіть індивідуально.

Всі ми відчуваємо, що українська культура це наше українське національне обличчя, що держить нас на поверхні життя в широкому світі і не дозволяє нам втонути в буднях і погоні щоденних вимог, що українська культура це наш паспорт, з яким маємо право проходити і засідати в колі, поруч інших народів, що остаточно українська культура дає нам право піднести свій голос перед Королівською Комісію двокультуризму і двомовности і сказати, що ми хочемо української мови в школі для наших дітей.

Не будемо входити в причини, що саме викликало цей клич — питання двокультуризму і двомовности Канади чи якісь інші до того дані — факт є, що цьому голосові треба прислухуватись, треба радіти і треба його вітати як новий етап нашого життя в країнах, де наші батьки, чи ми самі оселились. Досі ж у нас був клич „Зберігаймо нашу культуру", сьогодні — „Розбудовуймо нашу культуру", а це ж широкий крок уперед.

Та здається, що нам все таки слід би вглянути глибше в саме поняття української культури та її розбудови, бо це поняття є дуже різне в людей. Для декого українська культура замикається в рамках традицій та обичаїв, що повязані з культом релігійних святкувань, у вишивках, писанках, українських стравах та елементарнім знанні української мови, додавши до цього громадські обов'язки з повсякчасними імпрезами.

Не хочемо викликати враження заперечування цієї частини, що і вона належить культурі українського народу. Це та частина культури, що її творив народ і передавав наступним поколінням століттями, витворене воно способом життя, глибокою релігійністю народу, станом, суспільними течіями. Цю частину культури ми можемо лише зберігати, задержувати і передавати наступним поколінням.

Розбудова ж української культури вимагає вкладу творчої праці сучасного покоління на всіх галуззях його науки і мистецтва. Для розбудови української культури ми мусимо брати на увагу такі її поодинокі речники, як література і її творці — письменники, поети, наука — її науковці у різних галузях та наукові установи, музика — її композитори, диригенти, музики і хори, малярство і скульптура — їх художники, мистці, балет — його хореографи і виконавці, театр — його керівники, артисти, преса — його редактори і видавництва, а поруч того всього, йде інтелігентний сприймач різних творчих досягнень, який знає, хто в нього є, який радіє появі кожного літературного твору, спроможний дискутувати його, який відкритими очима слідкує за всіми проявами творчого життя народу і своїми зацікавленнями піддержує його, а понад все інтелігент, який хоч

Ольга Скуратівська

**
*

Коли у сніжнім сяйві маки
Тремтять від дотику руки,
Ви обережно їх тримайте
І не дихніть на пелюстки.

Коли світанок ясно гляне
У зачаровану глибінь
На плесо тихе, осіянне
Нехай не пада ваша тінь.

І не збивайте свіжі роси
З сумирно схилених суцвіть
І серця спів дзвінкоголосні
Холодним словом не гасіть.

Бо й вам, черствим і бідним людям
Хто топче цвіт і глушить спів,
Як радість стрепенеться в грудях,
Хоч раз у житті забракне слів.

і живе поза межами України пильно слідкує за життям свого народу там.

І от власне на тім відтинку ми примушені зупинитись, коли підносимо голос розбудови української культури. Ми свідомі того, що творчу працю в тій розбудові можуть робити люди обдаровані певними талантами: письменники, науковці, художники, композитори та інші. Як один з прикладів ми дозволимо собі поставити питання: як зустрічає інтелігентна українська людина появу нової книжки, а особливо тоді, коли цю книжку надішле йому автор, або організація з проханням купити її? Відповідь на це питання буде мірою нашої участи в розбудові української культури, і щоб не відчепного вислати за неї пару долярів, але, скільки нас зацікавив автор твору, самий твір і його зміст...

До розбудови української культури серед свого членства у великій мірі прямує Союз Українок Канади. Він зацікавлений публікаціями праць та поширенням їх серед свого членства. Закінчуємо розповсюдження публікації „Українська жінка в хореографії", М. Пастернакової, що її видав Союз Українок Канади, як одну з ділянок українського мистецтва. Для таких видань існує спеціяльно створений фонд — Фундація ім. Наталії Кобринської.

Останньо недавній крок центральної управи Союзу Українок Канади та освітної референтури це розсилка по відділах двотомового видання творів Юрія Клена з метою ознайомлення жіноцтва Союзу з цим талановитим автором, справді належить до кличу — „Розбудовуємо українську культуру!"

Лариса Мурович

ФРАЗИ І — СТИЛЬ

Поет відсунув першу фразу,
Що усміхалась, мов дитя:
— Зажди побіля перелазу,
Аж поки інші зочу я!

І фрази споглядав рожеві,
І сині, з мріями в очах,
І золоті, та й ще сталеві
З мечами гострими в руках.

І першу вже рішився взяти,
Та в часі творчости зусиль,
Як вітер весняний, крилатий,
Піймав його (не фраза) — стиль.

Тоді накреслив вірш маленький:
— Хлопчина, Господа Дитя,
Тут п'є — з грудей земної Неньки —
Снагу небесного життя!

Про твори Юрія Клена

Централя Союзу Українок Канади розіслала по відділах СУК твори Ю. Клена (3-ій і 4-ий том) для поширення цих надзвичайно цінних книг між нашими членками. Хочу подати кілька зауваг для ознайомлення наших членок з цими перлинами української клясичної літератури.

Поет Ю. Клен належить до тих небагатьох винятків серед поетів, що виявили себе справжніми майстрами і в прозі. Доказом цього є кілька творів прози, що містяться у третьому томі під заголовком „Новелі".

Ю. Клен у своїх новелях та нарисах показав уміння творити постатті, здібність бачити фабульну перспективу і взагалі інстинкт відчуття долі та ліній призначення дієвих осіб. Крім новель та нарисів у 3-му томі творів Ю. Клена поміщені надзвичайно цікаві „Спогади про неоклясиків". Проза Ю. Клена за словами Є. Маланюка відслонює нам ще один аспект творчої широчини передчасно згаслого письменника.

4-ий том творів Юрія Клена містить в собі переклади драм В. Шекспіра „Гамлет, Принц Данський" та „Буря". В історії української драматичної перекладної літератури було більше спроб перекладу найгеніяльнішого твору Шекспіра „Гамлет". З них визначився переклад П. Куліша виданий у Львові в період з 1899 по 1902 рік. І. Франко писав, що з цим перекладом ми можемо без сорому показатися в концерті европейських перекладів великого британця. Та переклад П. Куліша мав свої недотягнення в мові, розмірі віршу та у слабому відтворенні гамлетовських характерів.

Переклад Юрія Клена натомість перевижав всі дотеперішні спроби й додає нам, за словами В. Ревуцького, почуття гордощів перед світовим мистецтвом, а для історії українського „Гамлета" піетет перед майстром перекладачем за найвизначніший шекспірівський дарунок першої третини двадцятого століття.

„Буря" — одна з останніх драм Шекспіра — піднесена багатьома дослідниками, як кінцеве досягнення Шекспіра в майстерности слова, його багатозначности, глибини думки та емоційної музичности. „Буря" написана з любов'ю людини до людини, а перекладена вона великим гуманістом. Славному перекладачеві теж не бракувало термінів у його широченному словникові, ані глибоко філософської думки. Ю. Клен є перший перекладачем „Бурі" на українську мову.

Г. Янішевська,
культурно-освітня референтка

Людмила Івченко

ВЕЧІР З ВАЛЕЮ ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ

В залі Літературно-Мистецького Українського Клюбу в Ню Йорку, відбувся вечір зустрічі з Валентиною Переяславець, піма-балериною Харківського, Київського і Львівського театру Опери і Балету, яка погодилась прийти розповісти про свої лекції для балерин у Королівському Балеті в Лондоні.

Мені здавалось, що три киянки — Морозова, Переяславець і я — як якісь далекі сузір'я, зустрілись в цей момент, коли наші орбіти перетнулись у еміграційних просторах, — так рідко доводилось нам бути разом усім трьом, бо кожна з нас має своє поле діяльности, яке не дає змоги часто зустрічатись з іншими. Але перетнулись наші орбіти не випадково, бо я давно знаю, ціню, люблю і милуюсь Валентиною Переяславець і як балериною — незрівняною як Сольвейг у балеті Пер Гюнт (за п'єсою Ібсена), і як учителькою, що виплекала багато граційних і легких танцюристок з-поміж наших дітей, домагаючись від них легких рухів, граційних ліній, барвистих і гарних костюмів, — словом, домагаючись, щоб вони брали участь не в танку, а в балеті. Я захоплювалась нею і як самотньою жінкою, яка також ішла через життя, еміграцію, війни і руїни з ідеалом мистецтва, — свого, балетного мистецтва — і служення йому.

Вперше я побачила працю Валентини Переяславець з дітьми в таборі в Інґольштадті, де на сцені виступали малі чарівниці, квіти, лебеді і українчки, що танцювали не стільки під музику, скільки під твердий рахунок їх учительки:

— Раз, два, три, чотири...

Під цей самий рахунок тепер, у Нью Йорку, танцювали молоді американки, навчаючись основам балету в Балетній школі, де Валентина Переяславець викладала настільки успішно, що коли англійський Королівський Балет приїздив до Нью Йорку на гастролі, — його балерини приходили подивитись і практикуватись у неї. З часом їх захоплення нею стало таке велике, що її запросили до Лондону — тільки на один семестр, бо на довше її директорка не відпустила.

Сергій Литвиненко, голова Літ-Мистецького Клюбу, в якому відбувалась наша зустріч з Переяславець після її повернення з Лондону,

Валентина Переяславець

найперше захотів довідатись:

— Як сталось, що Ви поїхали? Що вас спонукало до цього?

Відповідь була чисто жіноча:

— Тут є багато старих балетмайстрів і балерин, ще з царських часів. Ми називаємо їх „імператорські". Вони не визнають нас, що приїхали тепер, — і мені хотілось показати їм, що от я, Київська і новоприбула — а можу поїхати до Лондону, якщо захочу. І я поїхала!

Невеличка фігурка Валентини тримається рівно і ніби недбало, але ви відчуваєте в ній силу і тверду волю, яка змушувала колись молоду Валю управлятись безупинно, поки її рух не ставав досконалим, і яка тепер так само домагається досконалости від своїх учениць, однаково — чи це молоді початківці, чи балерини, чи навіть прем'єрши балету. Для всіх однаково голосно і наказово звучить її рахунок:

— Раз, два, три...

Це підтверджує і сама В. Переяславець, розповідаючи, як директор Королівського Ба-

лету Сер Фредерик Аштон попередив її, що на другий день на її лекції буде присутня принцеса Маргарета, сестра королеви.

— Добре, що ви попередили мене — сказаля В. Переяславець. — Я постараюсь не так кричати і говорити тихше.

— Ні, ні, — заспішив Аштон. — Будьте така, як завжди. Як ви будете говорити тихо, то це не буде Переяславець! Ви знаєте, коли я підходжу до нашої школи, то завжди бачу, як люди на Ковент Гардені стоять перед входом до сабвею і дивляться вгору, не розуміючи, що там відбувається, бо звідти чути голосне і наказове:

Це саме почула і принцеса Маргарета, яка пробула півтори години на лекції і дуже приємно дякувала В. Переяславець.

Взагалі, перебування в Лондоні було для В. Переяславець не тільки професійним тріюмфом, але і часом розваги. За три місяці вона побувала там на 48 „парті" в її честь, першу з яких дала Марго Фонтеней, яка зустріла американсько-українську гостю на еродромі в Лондоні, разом з Нуреєвим, що залишився в Європі від Ленінградського балету і не побажав повернутись до Совєтського Союзу. В. Переяславець вважає, що цей кавказець є одним із найкращих танцюристів у світовому балеті.

В. Переяславець бачила в Лондоні 49 вистав — переважно балетних, і захоплена чудовими декораціями, трохи модерністичними, але повними чару і смаку. Її учениці і учні просили її бути на виставі, де вони мали якусь відповідальну ролю — і вона завжди заглядала до їх гардеробних і казала:

— Я вже тут! Все мусить бути добре.

А одночасно, в мене є газета „Українська Думка" з Лондону, де кореспондент описує Свято Державности в Лондоні і пише, як радісно здивований він був, коли серед публіки побачив „одне цілковито відмінне від інших обличчя, знайоме до болю, зв'язане з багатьма споминами... обличчя славної жрекині Терпсихори, прима-балерини Львівського Театру Опери та Балету, заслуженої артиски Валентини Переяславець"...

Як бачимо, і для української публіки вона так само зазначила:

— Я — тут!

Д-р Ілляріон Калиневич

Можливості праці в бібліотекарстві

Від 12—18 квітня американська суспільність відзначає Національний Тиждень Бібліотеки. Появиться чимало статей та пропагандивного матеріялу на теми читання й бібліотек. Не від речі буде поінформувати і українського читача на цю тему, а зокрема про можливість праці в ділянці бібліотекарства.

Коли мова про бібліотеки, то виринає перед нами образ публічної бібліотеки. Публічні бібліотеки відіграють поважну ролю в американському суспільстві. Вони є центрами інформацій.

Шкільні й університетські бібліотеки нам знані з наших студій. Проте мало відомі нам т. зв. спеціяльні бібліотеки, які під теперішню пору відіграють поважну ролю в цілому світі. Публічна бібліотека має за обов'язок задоволити інтелектуальні потреби якнайширших кол громадянства у всіх ділянках знання, то спеціяльна бібліотека старається задоволити потреби меншого гуртка кваліфікованих людей, зацікавлених якоюсь спеціяльною ланкою знання. Сюди належать дослідники й науковці. Спеціяльні бібліотеки повстають при науковпх або дослідних інститутах, університетах, шпиталях, музеях, банках, фабриках, летунських фірмах тощо. Головним інструментом в публічній бібліотеці є книжка. В спеціяльній бібліотеці головним матеріялом являється документ (дуже часто секретний, що не опублікований), науковий журнал, досвідний звіт, патент, науковий фільм, рисунок, мапа, переклад, абстракт. бібліографія.

Обов'язком бібліотекаря є слідкувати за розвитком літератури в даній ділянці науки, за появою нових публікацій, придбати їх, упорядкувати та зробити доступними для вжитку науковців. Продовжувати тяглість та дбати за актуальність матеріялів є дальшим завданням бібліотекаря. Він посередничить між дослідником і науковим матеріялом. Бібілотекар має знати, де найти потрібні інформації і мусить вміти подати їх у відповідній формі. Від модерного бібліотекаря вимагається непересічного знання, не тільки самого предмету, але й різних мов. Бібліотекар повинен бути сам інтеліґентний, щоб міг задоволити своїх клієнтів, які взивають його помочі. Чемність, бажання по-

могти другому, охота до розв'язування проблем, терпеливість й певна гнучкість до сприймання нових ідей та метод праці, є дальшими побажаними рисами бібліотекаря.

Спеціяльне бібліотекарство є професією для жінок й чоловіків. В останньому часі більше є чоловіків. Зацікавила їх адміністрація, наука і технологія, а передовсім, автоматизація бібліотек. Також підвишка платень і можливості авансу притягнули увагу чоловіків до цієї ділянки. Залежно від інституції, платня в спеціяльній бібліотеці починається від $6,000 — $6,500 річно. Чимало бібліотекарів заробляє $10,000 — $12,000, а директори більших бібліотек $15,000—$20,000. Запотребування є велике і праця запевнена. В багатьох випадках студенти ще під час студій підписують контракти з різними фірмами на працю. Щоб дістатися до бібліотечної школи, треба мати докінчений коледж. В деяких випадках вистачає ступінь бакалавра. Студії тривають один рік (32—36 кредитових годин) і закінчуються „мастером дегрі" з бібліотекарства. За европейський докторат можна дістати 6 кредитів. Вісім акредитованих бібліотекарських шкіл в ЗДА уділяють крім мастера також і докторат з бібліотекарства.

Обов'язкові є такі предмети: адміністрація, аквізиція матеріялів, клясифікація, каталогування, селекція книжок, історія бібліотек, джерела інформацій та історія книжки. Селективними предметами є н. пр. документація, державні документи, адміністрація університетських бібліотек, спеціяльні бібліотеки, або досліджування бібліотекознавства. Розуміється, програма навчання змінюється залежно від школи. Є можливість дістати стипендію, або доривочну платну працю в бібліотеці, яка буде зачислена за приписану практику. Книжок не треба купувати, бо їх можна позичати в бібліотеці.

Бібліотечні студії є доброю нагодою для не одного українця, що має потрібні дані студії, щоб сидіти в фабриці. За один рік праці можна дістати признання европейських студій, та американський університетський диплом, що відчиняє двері не тільки до бібліотеки, але й до тих становищ.

Про ще ближчі інформації можна писати до:

American Library Association,
50 East Huron St., Chicago 11, Ill.

Відносно студій, прийняття до школи, програми навчання, оплат та наукових ступенів треба звертатися безпосередньо до дотичних шкіл, яких є доволі. („Свобода")

(АГ) Королівська Комісія для вивчення питання про б.культуралізм і двомовність у Канаді з самого початку бореться з великими труднощами. Д-р Френет, голова франкомовної Федерації Товариств Святого Івана Хрестителя, збойкотував наради Комісії. Прем'єр Британської Колюмбії Беннет рішучо виступив проти французької мови і культури у зв'язку з можливою зміною конституції. Делеґат Ради французів в Америці Фльоріян Кар'єр вважає всю роботу Комісії за даремну і позбавлену конституційних основ.

Було б бажано, щоб серед канадців панувала двомовність, але для цього треба роками підготовляти відповідну атмосферу і проявляти багато доброї волі. Мови чи культури нікому не можна нав'язувати силою чи законом.

Пам'яті малярки Олени Кричевської

В Каліфорнії, 14 квітня 1964 року закінчила свій життевий шлях малярка Олена Кричевська.

Ми були разом в Київській Академії й я дуже добре її знала. Опісля впродовж життя ми зустрічались, особливо на еміграції в Празі. З усією родиною Кричевських були ми в дружніх відносинах: головою родини, знаменитим нашим малярем Василем Григоровичем, його синами — Миколою і Василем, теж видатними малярами, як і жінкою Василя Васильовича Оленою Євгенівною і їх дочкою Катрусею, теж молодою маляркою. Вся родина Кричевських твердо держалась малярських традицій і всі працювали в мистецтві.

Ще з Академії дуже цінувала я і високо ставила пані Олену. Так ярко памятаю її українські краєвиди; вона так інтимно уміла передати настрій українського пейзажу, такими м'якими барвами уміла окреслити саме важливе, що відразу перенесло на Україну: чи то стіжок сіна, чи то берег Дніпра, чи то наша блакитна прозора далечінь — все це в неї було прекрасне, все це вона глибоко переживала, все це вона ніжно любила, все це вона вміла передати як мало хто. І досі її картини стоять перед моїми очима.

І так сумно, що її вже немає між нами... І похована вона так далеко від рідної України, якій стільки праці вона віддала!

Катерина Антонович.

Тоня Горохович

Батьки і їх роля у вихованні

РОЛЯ БАТЬКІВ В УКРАЇНСЬКОМУ ШКІЛЬНИЦТВІ

Щораз то більша кількість батьків розуміє не тільки обов'язок посилання своїх дітей до українознавчих шкіл, але й необхідність тісної співпраці цих шкіл з домом. Деякі батьки виявляють багато жертовности й патріотизму у цих справах. Є випадки, коли вони з великим трудом та не з малим вкладом коштів і часу привозять дітей до українознавчих шкіл із далеких передмість, вичікують з молодшими дітьми під приміщеннями шкіл поки старші діти не закінчать навчання, щоб потім везти їх ще й до дитячих організацій, словом — частина батьків вповні здають собі справу із складности своїх обов'язків.

Але роля батьків у процесі забезпечення своїх дітей українознавчою освітою куди ширша і складніша як тільки саме посилання до Рідних Шкіл. Ніде правди діти, наші школи далеко не сповняють свого завдання. Велика кількість дітей кінчають школи з дуже слабим знанням мови у слові та письмі, не згадуючи вже про всесторонне обізнання з головними проблемами українознавства, поминаючи правильне розуміння потреби національного виховання серед великої кількости старшої дітвори, поминаючи правильну інтерпретацію українського патріотизму.

Розгляньмо ж хоч головніші форми праці батьків на шкільному відтинку.

З кожним роком кількість дітей в українознавчих школах зростає. Це наш успіх. Але поруч з цим треба нам постійно усвідомлювати, що кількість дітей, охоплених рідношкільною системою, — це тільки дуже малий відсоток українського нарибку в Канаді. Куди більше українських дітей з кожним роком, разом із своїми батьками, щораз то більше віддалюються від українства. З цього випливає перший обов'язок батьків-громадян, своєю участю у діяльності загальногромадських організаціях популяризувати справу необхідности навчання в українських школах серед менше свідомих, чи менше національно вироблених батьків. Велику ролю в цій ділянці можуть сповнити Відділи СУ, прямуючи до ідеалу — охоплення українськими школами загал наших дітей в Канаді.

Батьки, як громадяни, члени загальноукраїнських організацій й установ та низових організаційних клітин, виходячи із загальноукраїнських потреб, а не з інтересів своєї організації, церкви чи групи, повинні діяти в тому напрямі, аби Шкільна Комісія при КУК, яка стільки доброго заплянувала на своєму шкільному З'їзді 1962 року, могла виконати свої пляни вповні. Потреби українського шкільництва в Канаді в основному можна звести до таких справ: 1) створення одного координаційного і контрольного педагогічного чинника при КУК, 2) уведення у всі українознавчі школи одноцілої системи, 3) забезпечення шкіл відповідними, узгляднюючими наші потреби, підручниками, 4) організація курсів для учителів для підвищення їх кваліфікацій, для додержання кроку величезним змінам, які тепер настають у способі навчання, та для вишколу молодих кадрів, 4) збирання педагогічного досвіду й випрацьовування методичних теоретичних матеріялів для покращання стану праці учителів у РШколах. Всі ці справи великої ваги у праці українознавчих шкіл, у боротьбі за збереження молоді перед асиміляцією. Батьки, як спільнота і як актив громадського життя, повинні цим справам присвятити якнайбільше уваги.

Черговим обов'язком батьків буде допомога учителям індивідуальною працею над своїми дітьми. Відомо, що багато дітей трактують українську школу як примус і зайвий, нецікавий додаток до їх і так великих шкільних обов'язків. Така постава дітей випливає найчастіше із невмілої поведінки й інтерпретації українства та канадизму їхніх батьків. Коли батьки трактують українську школу неповажно, а з українством, коли вони зв'язані тільки слабим сентиментом, то це відбивається на їхніх дітях. А крім того причина цього лиха може випливати також із неправильної інтерпретації вартостей канадизму й українства при навчанні дітей. Деякі батьки й учителі українських шкіл або переоцінюють, або недоцінюють вартості канадизму й українства. Одні бачать самі позитиви у канадизмі й не добачують негативів, і навпаки до українства відносяться із великою дозою застережень, мовляв, небагато в ньому того, щоб захоплюватись дітям, інші ж так виносять вартості українства, що ані не спроможні бачити наших негативів, ані помічати добро у канадській культурі. За такої постави до справи

батьки й учителі стають в очах дітей критикоманами, сторонніми, вони втрачають авторитет у своїх дітей, до їх опінії діти й учні ставляться з резервою. Зате безсторонній, оснований на реальних підставах критицизм обох культур, а зокрема шкільних систем витворить у дітей правильне поняття і відношення до вартостей у культурах обох народів, а на цій підставі можна будувати доповнення браків у канадській шкільній системі українськими школами, церквою, домом. Рідна Школа, як додатковий, добровільно на себе взятий обов'язок, вчить ідеалізму, патріотизму, зразки ж людських характерів, діл, подій, які повчають і дають приклад до наслідування, і які подаємо дітям за навчання історії й літератури України, це у великій мірі поповнення праці державної школи. Та це в найбільшій мірі завдання учителів. Нам же треба шукати за формами співпраці батьків із школою.

Щоб заіснувала українська школа, треба, аби батьки дали до цього ініціятиву. Та крім дітей і учителів для праці школи необхідним є приміщення. Справа приміщення для РШкіл не є маловажною. Аби рівноважити вплив державної школи, що має приміщення часто люксусове, треба аби й наші школи були відповідно улаштовані. Брудне, темне, часто у підвалах, приміщення не тільки не може імпонувати дітям, але будить у них почуття меншевартости й легковажного відношення до українства. Тому обов'язком батьків є дбати, аби Рідні Школи були у відповідних приміщеннях. Деякі організації здобуваються на модерні новозбудовані приміщення для Рідних Шкіл (парохія св. Николая, св. Йосафата, СУМ у Торонті).

Для збудування чи обладнання існуючих шкільних приміщень треба збірного зусилля. Не можна уважати нормальним, коли ентузіястами школи є тільки малі групи громадян, як неправильним є, що коли стан Рідної Школи стає турботою тільки церковної громади чи проводу якоїсь організації, що патронують цій школі. При кожній школі повинні існувати Батьківські Кружки, членами яких є всі батьки дітей з даної школи. Праця цих Кружків не повинна обмежуватись до організаційних справ. В Кружках слід розгорнути освітню діяльність для усвідомлення батьків у їх виховних завданнях і способах їх сповнювання. Батьки не завжди мають педагогічний хист, не завжди мають зрозуміння для виховних проблем, не завжди усвідомлюють собі ясно мету національного виховання. Доповіді, наради з учителями, читання виховної літератури, обговорювання плянів позалекційної діяльности школи — все це повинно бути предметом зацікавлення і змістом зайнять Батьківських Кружків при РШколах.

Великою допомогою у навчанні можуть стати шкільні імпрези. При кожній імпрезі у школі не обійтися без помочі батьків. Виховна роля імпрез у школах велика, але тільки тоді, коли вони не стандартні, добре підготовані. Є різні імпрези у школах: а) діти — дітям (свято св. Миколая, ялинка, деякі драматичні сценки тощо), б) діти — дорослим (свято Шевченка, концерти, театральні вистави), в) дорослі — дітям (забави, недільні пополудні з оповіданнями, музичні пополудні, призначені пізнанню музичних творів, чи композиторів з живими виконавцями-фахівцями, не платівками (в Торонті були вже дві вдалі спроби: концерт для дітей, улаштований ОУПедагогів, та Музична година, приготована п. Колессою і п. Федчук), театр для дітей, ляльковий театр і театр тіней. Імпрези вимагають великого вкладу праці, тому їх треба заплянувати вже напочатку шкільного року й завчасу підібрати комітети для їх підготовки. Тут велике поле до попису для Відділів СУ. Якщо в даній місцевості є кілька Рідних Шкіл, тоді такі свята як Шевченкові роковини, закінчення шкільного року, свято Соборности, театральна вистава повинні бути спільними для всіх шкіл. Тоді є ощадність часу і зусиль, а дітям нагода зустрітися із великим гуртом української дітвори, що укріплює їх національні почування, виробляє духа спільноти, вчить спільно працювати, зустрічатися в культурній атмосфері, визбуватися партійних, чи „галевих" ураз, що з ними довгими роками живуть їхні батьки.

Коли йде про успішність дітей у навчанні, то й тут батьків роля чимала. Обмежена кількість годин навчання, брак методичних посібників змушує учителів до давання домашніх завдань учням, часто без належної підготовки дітей до самостійного виконання їх дома (брак знання мови, труднощі з ортографією). Коли діти не виконують домашніх завдань, тоді браки ці ще побільшуються, а згодом такі учні залишаються далеко позаду і врешті тратять охоту ходити до української школи. Дати основи української грамоти, твердого засвоєння техніки читання і писання не можна осягнути без допомоги батьків. А у старших клясах Рідних Шкіл, коли приходить засвоєння знання історії, географії, елементів літератури у формі читан-

ня обов'язкової лектури, багато учнів не може подолати труднощів без допомоги батьків.

З усього вище сказаного бачимо, що загал батьків на відтинку шкільництва має багато до виконання: і популяризація потреби охоплення рідношкільною системою усю українську дітвору, і молодь, і створення одного центрального контрольного і координуючого шкільного проводу при КУК, і забезпечення шкіл приміщеннями, підручниками, добрими учителями, і правильне розуміння вартостей українства і канадизму, і піднесення освітнього рівня батьків згуртованих у Рідношкільних Батьківських Кружках, і улаштовування дитячих імпрез, і врешті сама успішність дітей у наших школах — все це зв'язане з батьками. Українська школа з добрим приміщенням, добре вишколеними учителями можуть стати згодом огнищами української культури і виховних спонук для щораз то нових українських поколінь. Добрі школи, в яких діти могли б мати заспокоєння своїх природніх потреб розваги в літературних, драматичних, музичних, спортових, технічних і т. п. гуртках — це перша потреба і шляхетна, велика мета, до якої повинні спрямовувати свої зусилля жіночі організації. Лише спільна робота батьків, школи і суспільного оточення через широко розгорнену діяльність Батьківських Кружків при РШ, притягнення уваги всього здорового, що є в наших громадах, забезпечить дітей і молодь перед загрозою в українському неуцтві, перед моральним розкладом і національним занепадом найціннішого, що народ має — його молодого покоління.

ВІДГУКИ НА СТАТТІ „БАТЬКИ І ЇХ РОЛЯ У ВИХОВАННІ"

ШАНОВНА ПАНІ РЕДАКТОРКО!

З цілої душі складаю подяку панні Т. Горохович і Вам за Вашу духову науку. Я хоч на з'їзді не була, але думками і серцем до Вас линула.

Радію дуже, що на з'їзд Союзу Українок Канади була запрошена панна Горохович і там промовляла. Я читаю її відділ у „Промені" „Батьки і їх роля у вихованні". Панна Горохович дуже річево і добре пише, так, що нема більше що додавати до її науки; вона пише, про найважнішу тепер для нас справу — виховання українське, що родичі повинні бути перші учителі своїм дітям і що така домашня наука батьків різьбить характер української дитини. І як родичі напишуть на дитячих серцях, то тієї науки ніхто у світі не зітре опісля. Такі діти, коли й виростуть і стануть самостійно жити все будуть шанувати і свою мову і свою культуру.

С. Кушнірик, Елфрос, Саск.

ШАНОВНА ПАНІ РЕДАКТОРКО!

Прошу прийняти річну передплату за журнал „Промінь" — $3.50, а решта $1.50 складаю хоч маленьку, але щиру пожертву на цей же журнал, який вважаю так цінним для мене, як також для кожної жінки і матері поза межами України.

Журнал цікавий і корисний своїм змістом від початку до кінця.

На високе признання заслуговують статті панни Тоні Горохович „Батьки як безпосередні виховники". Таких і подібних тем сьогодні українське суспільство потребує багато більше.

Катерина Духнай, Торонто

З великою насолодою читаю „Промінь" і жду на нього нетерпеливо.

Дуже цікавими і на часі є статті на виховальні теми панни Тоні Горохович. Чи не добре було б містити коротшими, щоб дати змогу кожній читачці їх запамятати. Над цим варто подумати. Це моя маленька завага. Бажаю найкращих успіхів.

Теофіля Дяковська, Ґримсбі, Онт.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

Немає більшої нагороди для автора, коли його писані праці приносять хосен читачам. Містимо кілька листів як відгомін на статті панни Горохович. Це свідчить, що українська жінка шукає доріг до збереження молодого покоління для української справи і що питання, які обговорює шановна авторка є актуальні і що з них користають читачки.

Пані Теофілі Дяковській дякуємо за замітку. Коли взяти на увагу, що журнал виходить раз у місяць, і що ця стаття на 30 днів, яку можна поділити на кожний тиждень, авторка дає обширну студію для читачок. Цікаво, що думають інші читачки відділу „Батьки і їх роля у вихованні". Панна Горохович радо піде назустріч голосові читачок.

ВИСЛОВИ СПІВЧУТТЯ

Висловлюємо співчуття:

Пані Євгенії Козяр в Кенорі, Саск., по утраті чоловіка бл. п. Петра Козяра, який упокоївся 21 березня, 1964 р. в шпиталі в Реджайні, Саск.

Пані Парані Кушнір в Кенорі — по утраті чоловіка, бл. п. Михайла Кушніра, який упокоївся в Кенорі в шпиталі 7 лютого 1964 р.

Пані Анастасії Шемелюк у Смокі Лейк, Алта., по утраті чоловіка бл. п. М. Д. Шемелюка, що упокоївся 15 травня в Смокі Лейк.

Пані Ользі Семенюк в Емесбург, Онт. по втраті чоловіка бл. п. Миколи Семенюка, що так несподівано покинув цей світ 19 квітня 1964 р.

Пані Ользі Арсенич та п. Михайлові Лучковичеві, по утраті сестри бл. п. Слави Новак, яка упокоїлася у шпиталі у Вінніпегу 18 травня 1964 р.

Редакція „Промінь"

Вшанування голови Союзу Українок Пані Анни Токарик

Оба відділи Союзу Українок Канади в Гемилтоні, ім. Лесі Українки і „Калина" мали надзвичайну велику приємність вшановуючи новообрану голову Союзу Українок Канади, пані Анну Токарик. З цієї нагоди відділи влаштували несподіванку для пані Токарик у формі чайного прийняття, на якому були присутні всі членки обидвох відділів як також Всеч. Прот. Василь Федак, парох нашої церковної громади.

При вході до залі пані О. Сушко, голова відділу „Калина", привітала пані Токарик, а пані О. Смильська, заст. голови відділу „Калина" подала її корсаж квітів.

Після цього засіли до гарно прибраних столів і почалася формальна частина цього вечора. Переводила цю програму пані М. Пелепяк, голова відділу ім. Лесі Українки, яка тепло привітала пані Токарик і побажала їй найкращих успіхів у її відповідальній праці на становищі голови такої поважної організації. Після цього пані Сушко також привітала пані Токарик і висловила велику радість і гордість усіх членок з цього, що пані Токарик членка відділу ім. Лесі Українки, довголітня і заслужена членка Союзу стала вибрана головою Союзу Українок Канади.

В імені обох відділів пані Сушко подала пані Токарик дарунок — деревяний молоток і дощечку (gavel and block) з відповідним написом на памятку цього вечора.

Пані Токарик зворушена приємною несподіванкою сердечно дякувала всім присутнім за увагу до неї як голови Союзу Українок Канади.

Дуже тепло і сердечно привітав пані Тока- Всеч. Прот. В. Федак, підкресливши вклад СУК для розвитку нашої Церкви і всього українського народу.

Добр. П. Федак також побажала голові Союзу пані Токарик всього найкращого.

Після цього пані Г. Липка перевела збірку. З цього $8.00 призначено на Пресовий Фонд „Променя".

На закінчення пані Пелепяк подякувала всім, що прибули і своєю присутністю звеличали цю несподіванку і також побажала пані Токарик найкращих успіхів на становищі голови Союзу Українок Канади.

Світлина з прийняття: пані Орися Сушко (зправа) вручує голові Союзу Українок Канади, пані Анні Токарик подарунок від обидвох відділів у Гемилтоні.

З прийняття для пані А. Токарик. При столі: Зліва направо: добр. П. Федак, Всеч. о. В. Федак, пані М. Пелепяк, (стоїть), пані А. Токарик, пані Орися Сушко і пані Галя Липка.

Розмова з двірником

— Вчора вночі той квартирант наді мною гупав цілу ніч ногами по підлозі.

— І збудив вас?

— На щастя це мені не заважало, бо я грав на саксофоні. . .

ВЛАСНИЙ МИСТЕЦЬКИЙ СТИЛЬ

П'ятдесят років тому Емілі Карр своєю першою виставкою художніх картин прямо приголомшила була жителів Вікторії (Брит. Колюмбія). Сьогодні Колекція Емілі Карр, що складається з поверх 200 її картин, рисунків і ескізів, вважається національною цінністю і зберігається саме в провінції Британська Колюмбія. Прибутку з продажу інших 500 рисунків і малюнків цієї художниці призначені на допомогу молодим малярам тієї тихоокеанської провінції Канади.

Своєю першою виставкою у 1913 році Емілі Карр прорвала мур самовдоволеної громадської думки, яка розглядала творчість жінок-художниць як тільки приємне товариське діло; вона була першою канадійкою, яка розпочала малювати картину згідно зі своїми сміливими, дужими кольорами.

Емілі Карр народилася 13 грудня 1871 року у Вікторії саме в час великої бурі, що навістила околицю того міста. Натякаючи про цю бурю, Емілі написала в своєму щоденнику, що „буря ніколи цілковито не затихла в моєму житті". Бурхливість проявилася теж в її бунтарському та неспокійному характері, який велів їй часто бути в опозиції до своєї родини, а водночас виставляв її на критику стереотипного суспільства.

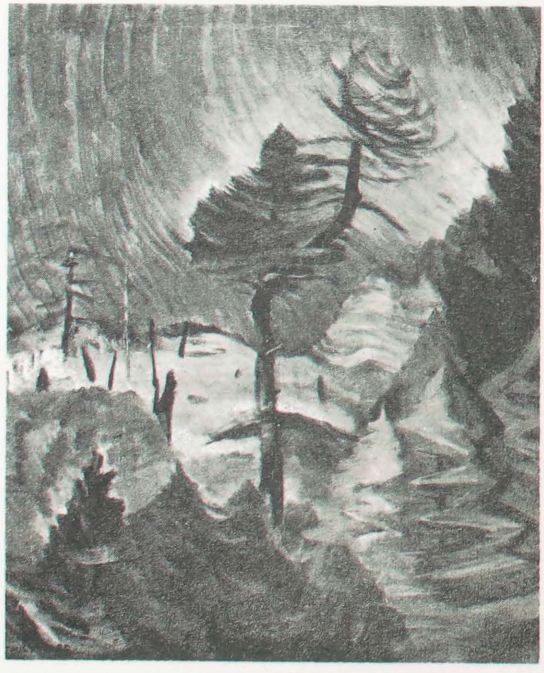

Еміли Кар — Видержливість (Survival)

Після закінчення свого навчання в Сан Франціско Емілі Карр повернулася до Вікторії, де вона влаштувала собі малярську студію в старій шопі своїх батьків — Річарда та Емілі Карр. Вони прибули до цієї колоніяльної станиці як піонери 1863 року; Річард Карр провадив успішне підприємство імпортної та гуртової торгівлі. Малярська студія Емілі теж була успішна, але художниця була невдоволена своєю роботою. Можливо, що вона своїм пригодницьким духом пішла в свого батька англійця, бо — щоб відпочити від своєї студійної роботи, вона вибралася в дослідну подорож по індіянських селищах західнього узбережжя.

1899 року Емілі Карр вирішила продовжувати своє навчання в Англії, у Вестмюнстерській Мистецькій Школі, але атмосфера в цій школі була для неї пригноблююча. Всетаки вона продовжувала науку навіть за ціну однорічного перебування в санаторії в Саффолк; в цілому вона була п'ять років далеко від любих їй лісів та гір. Повернувшись додому, вона взялася знову за рисування людей, домів та індіянських осель на узбережжях океану. Вона заприязнилася з індіянками, які прозвали її „Клі Вик" — Усміхнена. Сьогодні її рисунки й акварелі з індіянського життя мають історичне й мистецьке значення.

Арнольд Ватсон з видавництва часопису „Де Вік" у Вікторії похвально висловився на сторінках часопису про її талант. Незабаром Емілі стала рисівником-карикатуристом цього часопису і коментувала своїми рисунками різні події з провінціяльного і муніципального життя. Однак захоплення карикатурним рисунком було в неї тимчасове, бо їй найбільше подобалися маєстатичні картини західнього узбережжя і вона відчувала, що в карикатурі вона не всилі належно висловитися. Тому вона повертається знову до студій малярства — цим разом їде у Францію. Там вона захоплюється новим підходом до малярства художників імпресіоністичного напрямку в Парижі.

Повернувшися в Канаду, вона помітила, що лише вона одна живе цим захопленням. Її виставку 1913 року зустріла критика неприхильно. Після того пройшли 14 гірких років. Дім, що вона його винаймила, був великим фінансовим

обтяженням. Щоб роздобути грошей на прожиток і подорожі в пущу, Емілі розпочала виробляти килими й керамічні вироби; для цього вона ходила по будівельних ділянках, копала глину і перевозила її на дитячому візочку до своєї студії. Однак весь той час вона зберігала свої зв'язки з індіянами, з бурхливим узбережжям, каменистою річкою Скіна, легендами Островів Королеви Шарлотти; вона мандрувала з дереворубами по карколомних доріжках, плавала на рибальських човнах і в індіянських кену вздовж побережжя, пішки і на коні проходила праліси. Індіяни вітали її радо навіть у Кітванкул, звідки прогнали білих землемірів.

У 1927 році талант Емілі Карр визнала Східня Канада. Пок. Маріюс Барбо (антрополог Національного Музею в Оттаві), подорожуючи серед індіян північної Британської Колюмбії, довідався про дивну білу жінку-художницю. Він відвідав її і згодом розповів про неї директорові Національної Ґалерії Ерікові Бравнові. Той відвідав Емілі Карр у її студії 1927 року та організував виставку картин Західнього Узбережжя. На виставці показано 26 її картин, з яких Національна Ґалерія закупила три. Та важливішою за це була обставина, що Емілі прибула сама на виставку і в Східній Канаді зустрілася з художниками Групи Сімох. Про цю зустріч вона записала такі враження: „Боже, що я бачила? Де я була? Щось промовило до самої моєї душі, чарівне, величне, не з цього світу. Акорди в глибині мого „я" заторкнуто, німі ноти озвалися акордами чарівних тонів. Ах, ці художники Групи Сімох! Що вони створили? Світ, позбавлений усього земського, без усяких дратуючих деталів, очищений, облагороднений".

Емілі повернулася до Вікторії. На всі закиди, що вона модерністка, відповідала: „Як я можу бути модерністкою? Як я могла вивчити оці нові вишукані концепції, живучи на краю нічого: я малюю те, що бачу і як бачу, і це єдиний спосіб, який я знаю". Вона завзято боролася з серцевою недугою, потім з ударом і осамотненням на Західньому Узбережжі, але ніколи не припинила своїх спроб відтворювати в мистецьких картинах свої враження від людей і землі, яку любила. Вільна від зовнішніх впливів, вона досліджувала і знайшла власні методи мистецького вислову фарбами і словами та створила окреме типове канадійське мистецтво. Померла вона 1945 року („К.С.").

Джо Карсон

Передання Хреста Заслуги

Зам. редакції: Частина тексту „Передання хреста заслуги" була передана через СБС в Монтреалі і надіслала нам її до редакції коментаторка Марія Орищук. До почесного відзначення долучуємо наше скромне привітання і побажання з такої знаменної події, а зокрема Високодостойному медаленостцеві о. Володимирові за його поміч і прихильну увагу до Союзу Українок Канади.

В п'ятницю, дня 13 березня в залі Собору Св. Софії відбулося святочне передання Хреста Заслуги т. є „медал ов мерит" з супроводжаючою грамотою о. Протоприсвітерові Володимирові Слюзареві.

Ці святкування складались з двох частин, а саме: військової церемонії і бенкету. Військова церемонія зробила на всіх присутніх величне враження. Вона почалась принесенням прапорів, які уміщено по обох боках стола т.зв. „колор парті". Після гимну „О Канада",", п. Фуллер, віцепрезидент Канадійського Легіону прочитав в англійській мові „цитати з послання" і передав Хреста Заслуги дорогому о. Протопресвітерові. Опісля п. Б. Панчук, нагороджений член Британської Імперії, відзначений Дубовим Листком та канадійською декорацією в воєнній службі, перечитав цитати по українськи. Після військової церемонії почавсь бенкет, який вівся в дуже симпатичній атмосфері. На ньому господар бенкету, сотник Панчук прочитав надісланні ґратуляції, що наспіли з різних міст Канади. На закінчення промовив коротко, але дуже змістово медалоносець о. Володимир Спершу він говорив по англійськи до представників Канадійського Легіону, а опісля по українськи до всіх присутніх.

„Цей хрест заслуги це не лиш віддання шани для мене, але для всіх вояків і всіх українців" — говорив зворушений промовець. „Український вояк віддав частину свого життя для високих ідей, за які боролись і борються всі українці. В II-й світовій війні 40 тисяч українців брали активну участь у військовій службі Канади, найбільше число зі всіх інших етнічних груп. Стоячи на першому місці молода генерація, борючись за Канаду, в своєму серці леліяла ідеал визволення України. Вояки чесно і високо несли прапор, який несли в першій війні наші брати. Ми можемо бути спокійні, що як довго в нас є пошана до цього високого ідеалу, так довго буде жевріти іскорка бачити рідний край вільним".

ТІ, ЩО ВІД НАС ВІДІЙШЛИ

ОНУФРІЙ ІВАХ, поет, великий гуманіст, один з перших студентів Інституту Петра Могили в Саскатуні, член Каменярів, довголітній співредактор „Українського Голосу", автор кількох виданих праць — „Бойова сурма України", „Той, кого світ ловив і не спіймав", „Голос землі" та його постійні праці у відділі „З царини знання і науки", переклади та інша праця. Свою життєву дорогу він закінчив 2 травня у Великодну суботу у Ст. Боніфас шпиталі у Вінніпезі. Залишив у смутку дружину Віолу, сина і доньку.

Родина і друзі відпровадили його в останню дорогу на цвинтар Ґлен Іден в середу 6-го травня 1964 р. Земля йому пером!

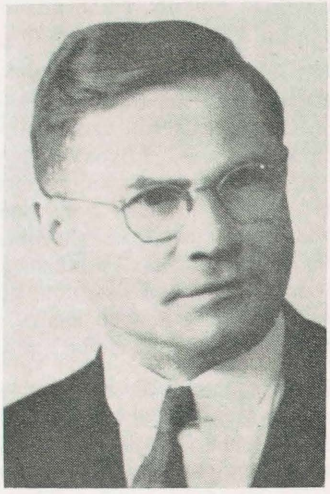

СУДДЯ МИХАЙЛО СТЕЧИШИН, визначний громадянин Канади і вірний син українського народу, до якого зберіг у своїм серці найбільшу любов; член Союзу Українців Самостійників і один з його провідників, також провідний член Української Греко-Православної Церкви в Канаді, автор кількох публікацій та статтей, розвідок, довголітній адвокат і перший суддя українського походження в Саскачевані закінчив свій життєвий, повний бурхливих подій, шлях 16 березня 1964 р. в університетському шпиталі в Саскачевані. Похоронений у Вінніпегу в пятницю, 20-го березня на цвинтарі Ґлен Іден.

Залишив оповиту жалем дружину Анастасію, два сини і дві доньки — зяті, невістки і внуки та всіх друзів і однодумців. Вічна Йому Память!

ПАМЯТІ ВАСИЛКИ ТЕРНОВЕЦЬКОЇ

В неділю, 12 квітня, 1964 р. в лікарні в Келвінґтоні, Саск. упокоїлась в Бозі Василка Терновецька, проживши 76 років.

Покійна народилась 1887 року в селі Добринівці, повіт Чернівці. Приїхала до Канади 15-літною дівчиною разом з родичами Василем і Марандою Стінка 1902 року та оселились в околиці Бюкенан, Саск. 1904 року вийшла заміж за Ливонтія Терновецького і замешкали в околиці Інсінґер, Саск. Прожили в цій місцевости до 1945 р. Були там членами УГПЦ, пок. Василка була членкою жіночого товариства в Інсінґер. В 1945 році перебралася родина до містечка Келвінґтон, де вже було краще жити. 1947 року помирає чоловік пок. Василки і пок. лишилась сама, бо всі діти — два сини і пять доньок були вже подружені і мали свої родини.

Похорон пок. Василки Терновецької відбувся 15 квітня 1964 р. в Кілвінґтоні. Похоронні відправи відправляв Всеч. о. Гребенюк і Всеч. о. Удод. Опісля відбувся похоронний обід.

Покійна залишила в смутку двох доньок — Вікторію Ґоряк у Вінніпегу і Марію Кінащук у Ватсон, пять синів — Івана в Бенкенд, Саск. Василя у Вінніпегу, Николай, Ґеоргій і Арсеній в Келвінґтон, Саск., одну сестру Наталю Козоріз в Канорі Саск., двох братів — Николай Стінка в Бюкенан і Іван Стінка в Йорктон, 17 онуків і 7 правнуків.

Бл. п. Василка Терновецька

Евгенія Енсен

„УКРАЇНСЬКА ЖІНКА СУЧАСНОСТИ"

Студійні дні, що їх улаштували спільно Окружна Рада Союзу Українок Америки і Відділ Українського Золотого Хреста, пройшли дуже успішно. Вони відбулися в Українському Інституті Культури у Нью-Йорку.

Протягом двох днів було понад 160 присутніх. (Побажаним було б, щоб у майбутньому виявили більше зацікавлення такою тематикою українські студентки, а також наші наукові установи).

Субота 4-го квітня

Голова Окружної Ради СУА п. Н. Чапленко відкрила „Студійні дні". Коротко з'ясувала мету і значення СФУЖО, що саме тепер відзначає своє 15-ліття. Представивши присутнім членів президії, до складу якої ввійшли пані: О. Лотоцька, голова СУА, С. Пушкар, програмова референтка, І. Пеленська — пресова референтка, О. Процюк — референтка зв'язків і М. Квітковська — референтка суспільної опіки, — пані Н. Чапленко достойно привітала присутнього п. Президента Витвицького. Всі встали з місць і привітали оплесками видатного гостя, з вдячністю приймаючи зворушливий вияв пошани збоку п. Президента до зорганізованого жіноцтва. Привітавши також всіх визначних гром. діячок, п. Чапленко попросила п. О. Лотоцьку до слова.

П. О. Лотоцька пригадала перші сходини коли 1948 р. у Філаделфії заснувалось СФУЖО, його незабутню голову, бл. п. О. Кисілевську. Підсумувала коротко працю організації, що єдина серед українського суспільства зуміла об'єднати жінок всіх земель та стати понадпартійною; зуміла об'єднати жінок, що своє знання і працю присвятили вихованню жінки матері, свідомої своїх обов'язків і супроти родини і супроти української нації, — українки-державниці. До складу СФУЖО входить тепер 14 українських жіночих організацій з усіх континентів.

Доповідь п. Л. Бурачинської: „Із проблем українського жіночого руху".

Доповідачка дуже цікаво змалювала початки жіночого руху на Україні, перейшовши всі його етапи аж до вибуху 2-ої світової війни. Жіночий шлях був різний під різними займанщинами, але жінки були скрізь і брали активну участь в господарському (кооперативи) в культурному житті (просвіти, Гуртки самодіяльности, театр), у військових формаціях (УСС), у політичному житті) процеси СВУ і ОУН).

Друга світова війна примусила багатьох покинути рідні землі, перед українською жінкою розстелилось нове поле завдань, зокрема зберегти українську духовість, зберегти своїх дітей, ознайомити світ із справжнім становищем поневоленої України. Жінки на нових місцях поселення включились у вже існуючі жіночі організації і закладали нові. Відчувався брак координуючого центру, і так народилось СФУЖО. Були і труднощі, але жінки зуміли їх позбутись, зуміли перебороти індивідуалізм української людини, усвідомили собі ясно, що тільки в єдности сила, а сила ця так дуже потрібна поневоленій Батьківщині. „Сила" жінок громадськи вироблених, політично зрілих, жінок з високими етичними і моральними поглядами. Жінок-матерів, педагогів, фахівців, лікарів, жінок освічених і щирих простих трудівниць.

Доповідь п. Г. Лащенко: „Держава і дім"

„Настав на добру путь малого — а й
старим він не зверне з неї".
(Книга Соломонових приповістоk)

Таке було мотто доповіді, дуже цінної, цікавої і добре опрацьованої. Гарячу любов до рідного народу, до його світлих традицій, великих цінностей було відчутно в кожному слові, а також велика турбота, як ці цінності зберегти.

Завдання виконаємо, коли збережемо молоде покоління, „щоб воно не загубилося на наших еміґрантських шляхах", не розпливлось у чужому морі. Не сміємо втрачати молодь, великі ж бо жертви нашого народу. У серцях нашої молоді на еміґрації мусимо за всяку ціну зберегти український дух, любов до землі їхніх батьків. Процес денаціоналізації здержувати, боротися з ним — і це завдання в першу чергу лежить на батьках. Діти мусять усвідомлювати, що їхні батьки це політичні еміґранти, а не заробітчани; що їхнє завдання вище й більше, як добра праця, дім, авто... Чи батьки все і всюди є політичними еміґрантами? Чи діти одержали від них все знання про Україну, чи у них є досить українських книжок? Чи вони знають, що таке комунізм? Чи вони освідомлені настільки, щоб у політичних дискусіях із

своїми товаришами у них не бракувало аргументів?

Молодь в Україні читає те, що їй накидають, а тут доступне все. А проте, як мало читаємо ми, як мало знаємо про українських письменників мистців, діячів... З кого ж буде брати приклад молодь? Їй треба орієнтуватись у всьому, тоді у неї появится міцне почуття приналежности до української нації, бажання служити їй, помогти в потребі. Праця яку виконує молодь у молодечих організаціях мусить продовжуватись і в старшому віці в громадських організаціях, щоб не переривався український культурний процес. Бо як сказав Ольжич — „Держава не твориться в будуччині. Держава будується нині". Основою держави є оці малі клітини родини, джерела з яких черпають своє знання, свою любов і національну свідомість майбутні громадяни держави. Коли вони будуть чистими глибоко-ідейними, повними знань про Україну і знань взагалі, коли в них дзвенітиме чудова українська мова, то наша молодь не пропаде, а буде носіями бажання українського народу — здобути власну самостійну державу.

Доповідь О. Трофимовської: „Соціяльно-економічне становище жінки в УРСР".

Прелеґентка подала відомості на підставі совєтської статистики, яка показує, що українська жінка працює у всіх галузях. У багатьох відсотково перевищує мужчин) це пояснюємо великими втратами у другій світовій війні). Жінок спеціялістів з вищою освітою є 52%. Заробітня платня чоловіків мала, і багато жінок мусить працювати, особливо тоді, коли родина велика. Мешканеві умовини тяжкі. Лазнички, як і кухні — спільні для кількох родин.

На високих керівних постах в Україні жінок майже нема. Жінки старші, навіть коли вже на пенсії мусять працювати, бо пенсія дуже мала.

Доповідь п. І. Пеленської: „Політичне й громадське життя українки в УРСР"

Політичне і громадське життя української жінки в УРСР включене в життя радянських установ, які можна поділити так: 1. Рада депутатів трудящих, 2. система установ партії з клітинами, 3. громадська ділянка — комсомол і жіночі організації, 4. ділянка загальних установ, культурних і професійних. Кар'єра української жінки йде рівнобіжно з цією системою.

Із звітів, що їх подає К. Гурська в „Радянській Жінці", жінки працюють у „Жіночій Раді", клітини якої розповсюджені по всій Україні. До управ входять партійно перевірені одиниці. Праця їх різноманітна: піклування над дитячими садками, садження дерев, підвищувань норм виробництва, Жін. Клюби та жін. університети дбають про виховання матерів, дають господарське знання.

Товариства наукових університетів для жінок підвищують їх культурний рівень, а також займаються пропаґандою. Школи для матерів яких є біля 2,000 — це позитивне явище. Воно вказує, що українська жінка ставиться серйозно до обов'язку матері. За конституцією жінки мають права, а фактично лишаються ізольованими від світового жіночого руху і їхнє становище важке.

Після перерви для швидкої перекуски, всі повернулися в залю засідань. У дискусії над доповідями взяли участь пані: Падох, Кефар, Піддубна, Смеречинська, Карпінська, панове: Пушкар, Міляничь, Дурбак (разом понад 10 осіб). Прелеґентки відповідали на запити і в бігу дискусії давали відповідні пояснення.

На невянучий вінок бл. п. Василки Терновецької зложила родина 10 дол. на прес. фонд „Промень". Хай світла память про неї буде завжди свіжою в серці тих, що її любили.

На невянучий вінок бл. п. Василки Терновецької, матері Вікторії Ґоряк, якій висловлюємо наше співчуття з приводу сумної втрати, Пров. екзекутива Союзу Українок у Манітобі складає 5 дол. на прес. фонд „Променя".

Невянучий вінок для бл. п. Василки Тирновецької складає на свіжу могилу Філія Музею при Пров. Екзекутиві Союзу у Манітобі на „Промінь" 5 дол., а пані Вікторії Ґоряк, членці Музейного Комітету вислів щирого співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Василки Терновецької, яка була передплатницею „Променя", любила його читати, цінила його, в память її замість квітів складаю від себе особисто 5 дол. на пресовий фонд „Променя".

Анна Полович, Ватсон

Ніколи не вянучий вінок на свіжу могилу нашої довголітної членки, бл. п. В. Михайленко, у формі прес. фонду 10 дол. на журнал „Промінь", складає відділ Союзу Українок ім. О. Кобилянської в Саскатуні.

Похорон бл. п. В. Михайленко відбувся 24 березня 1964 р. Членки т-ва висловлюють співчуття родині Покійної та несуть жалобу по утраті довголітної співробітниці, яка працювала для добра церкви і організації через довгі роки. Хай память про неї завжди буде свіжою а канадійська земля легкою.

С. Ґрещук, голова **Л. Боднарчук,** секр.

PROMIN

Vol. V. No. 6 ENGLISH SECTION June 1964

WOMEN'S RIGHTS AND WOMEN JOURNALISTS

BY MARIA ORYSCHUK

Ukraine 1853—1911

Women's movement in all free countries, have always concentrated on the principle freedoms of thought, speech and the press which they always regarded as supreme. Long before women won their civic rights, they were already active as journalists. In their articles Ukrainian women journalists called for unity and national consciousness of the Ukrainian people. For centuries they carried on this educational and cultural work. As a result of their tireless efforts they established a much higher status for all Ukrainian women.

The „raison d'etre" for Ukrainian journalists was different to that of other journalists who live in their own free countries. The main reason why Ukrainian women began to write to newspapers and magazines was to stress and promote the importance of unity and solidarity of the Ukrainian people so as to expel the brutal enemy from the soil that was theirs and that of their ancestors for thousands of years.

In this time of oppression and persecution it was very difficult to organize a women's press as quickly as it was in other countries. The first woman's journal „Lada" was founded in 1853 and had a short life.

Natalia Kobrynska, whom we will mention later, gave the character of this journal. She gave a true image of this time, when women were completely dependent on the husband's income. It was a time when parents did not pay attention to girls' education only to boy's, who had to learn in order to support their families. The woman's place was only in the home and at dances. "So was with our women," wrote Natalia Kobrynska. "The first human voice that admitted their existence was a man's voice with little education," but which wanted to play the role of a teacher to Ukrainian women. This man was Severyn Shashkevych editor of "Lada" — a journal which he dedicated to Ukrainian women and girls for their education and entertainment.

In the introductory article of the first edition he wrote, "Yes, you daughters of holy Ukraine,

Natalia Kobrynska

become worthy servants of Lada — old Slavish goddess of love and woman's beauty." Then he wrote that they should learn, because knowledge is a necessity. In the second journal he gave his clear opinion of the view of education.

"You should be smart, perspicacious, loveworthy women; devoted mothers; smart thrifty housewives." He continues, "But you should not learn anything... which man who sees himself as a worthy man, could stand a smart woman near him." These words of Severyn Shashkevych gave us the trend of this dark era. It was the time of obscurity in which the generation of "intelligent" Ukrainian women was growing. Against this mentality which came as a result of a strong patriarchistic system, the Ukrainian women got and demanded equal rights for education. To this so-called fighter for educational rights belongs Natalia Kobrynska in Western Ukraine, and Olena Dobrohrayeva in Eastern Ukraine.

Both of them, as well as other prominent women of this time, felt a necessity for women's organizations. Natalia Kobrynska gave the in-

itiative by organizing the Ukrainian women in Stanislaw primarily for educational purposes, while Olena Dobrohrayeva was leading the Ukrainian girls who were studying higher courses for women at Kiev. The women's organizations found plenty of ardent opposition, as well as defenders. This beginning of organized women's movement was the beginning of women's press.

The first woman journalist who was employed in the monthly journal "Osnova" (Basis or Foundation) was Hanna Barwinok. In her critical literary articles she worked out the aims and problems of the Ukrainian national movement for women.

Hanna Barvinok

First Women Almanac "First Garland"

"Through literature, I found the knowledge and understanding of a woman's position in society; therefore I was willing to show this way to others. It was the reason why I started to organize Women's Associations in Stanislaw, "wrote Natalia Kobrynska, a writer of women's faith, in her autobiography.

On the first initiative meeting of Ukrainian Women's Association on December 8, 1884, Natalia Kobrynska in her program speech explained the role and importance of literature for she deeply believed that the Ukrainian women could reach their goal in the movement through literature and publicity. The necessity for their own publications became ardent.

Three years later, in 1887, the Ukrainian Women's Association decided to print an Almanac and asked Natalia Kobrynska to take the editorship, which she did with pleasure. She asked Olena Pchilka to be co-editor. The Almanac was published in 1887, edited by Natalia Kobrynska and Olena Pchilka.

All woman writers were invited personally by Natalia Kobrynska and officially by the Ukrainian Women's Association to co-operate. In a short time these women sent their agreements and proposals. When the publication saw daylight, it was enriched by fifty different and various selections in 454 pages of small print, and manifested the appearance of young Ukrainian women under the banner of national unity and solidarity.

The Almanac was composed of stories, poems and articles, written by woman writers such as: Olena Pchilka, Klymentia Popowytch, Olesia Bazanska, Olga Lewycka, Sydora Nawrocka, Mychajlyna Roshkewytch, Sophia Okunevska, Olena Hrycaj, the sisters Pawlyk. Hanna Barwinok, the first woman journalist employed in the monthly journal "Osnowa", wrote two stories "She Conquered" and "Woman's Misery" — both, as the topic says, about women's life. More details about the above-mentioned writer will be found in a special part. Among these writers, Natalia Kobrynska kept the most important place. She wrote an introductory article, four excellent and skillfully written articles, and two stories "Madame Shuminska" and "Mister Justice".

In her introductory article she underlined the significance of unity of Ukrainian women, divided by Russian and Polish invaders, "A very important fact worthy of mention is, that for the first time in history the Ukrainian women, we (from Western Ukraine) together with our older sisters (from Eastern Ukraine) step forward in the name of our national unity on matters of public concern and question of great importance to women." In her article "Women's Movement in Newer Time", she proclaims the usefulness of women's movements.

"The history of our nation is very sad and so sad is the faith of our women," started her article „Ukrainian Women of our Time in Galicia," in which she analyzed the social-economical condition of living. She described thoroughly the very miserable position of women (of all classes) in family and society, women's desire for education, women's steps toward amelioration and lately the success in the fields of science and literature.

(Далі буде)

OL'HA KOBYLYANSKA'S FOLLOWERS

By Honore Ewach

My first glimpse of Ol'ha Kobylyanska was from a poetic angle. It was through her highly romantic and poetic story "She Dug Up Her Charm Herbs on Sunday Morning". I was then about fifteen. And at this time Ol'ha Kobylyanska installed in me love for the beautiful scenery of the Carpathian mountains and evoked in me interest in pretty lasses. I started to wonder if the heart of my dream-girl (known as Sofiyka in the classroom) was like Tatyana's or Nastka's and if she knew anything about the charm herbs. But I did really remember Ol'ha Kobylyanska, the author of the book.

A few years later, I was simply thrilled when I got hold of a novel "Across the Footbridge" because it was written by Ol'ha Kobylyanska. I could not lay down the book until I read it through. When I woke up next morning (after a three-hour sleep) I was still somewhat drowsy, yet it seemed to me the sun shone much brighter than ever before. For the first time in my life I wanted to outgrow myself and to rise above my surroundings. For the start, I would have liked to buy myself a better suit of clothes. But, since I had no money, I just stuck in the front pocket of my sport's jacket a yellow silk handkerchief, with a drop of perfume on it. Furthermore, I decide that I was going to be a well-educated man, living in the world of beautiful things, and, of course, married to a girl like Kobylyanska's Manya. I still smile at some things that I did then, at the age of eighteen, trying my best to act like certain heroes did in Kobylyanska's novel. But certainly that book was an inspiration to me for a long time.

Ol'ha Kobylyanska is certainly one of those rare authors whom the readers (I mean serious readers) never forget. Naturally, she is even more of an inspiration to her female readers than to men, as she intentionally created some of her fictional heroines for the benefit of her Ukrainian female readers.

Ol'ha Kobylyanska was a gifted writer. But, though she was not rich, she never wrote any of her stories for the sake of money. She wrote because she had a message for her readers. She moved in the world of high thinking and of refined living, and she wanted to inspire her readers with a desire to be highly-educated, refined, kindly, creative and industrious members of society. Of course, such men and women would help their native country to attain its complete freedom. Of course, freedom is to be wisely used for self-betterment, for a higher level of life.

It would be quite interesting to find out how many Ukrainian men and women have been influenced by Ol'ha Kobylyanska's stories, especially among those who became leaders of their own people, in one field or another. In other words, we are certain that Ol'ha Kobylyanska's fictional characters have been an inspiration to many men and women. Sometimes even the very title of her story could be most inspiring. Here, for instance, especially in mind her novel "The Princess". Of course, one has to be to be a real princess in soul and heart (and not just superficial) to deserve such a title from Ol'ha Kobylyanska.

LAUGHTER IS TONIC FOR THE TIRED, MEDICINE FOR THE MISERABLE

BY HALIA LAZARUK HENDERSON

King Solomon said, "A merry heart doth good like a medicine."

Woodrow Wilson, one of the presidents of the United States in a speech he gave in 1914 said, "It is just as hard to do your duty when men are sneering at you as when they are shooting at you."

Wrote a physician: "If a wholesome sense of humour and plenty of laughter were universally prevalent, the majority of hospitals, sanatoriums, doctors and nurses would be out of jobs, and war itself would be relegated to the past."

Philosopher, Henri Bergson in an article on the theory of laughter published in 1900 claimed that there seems to be a close relation between intelligence and lively sense of humour and that laughter was invariably intellectual.

We have great need of laughter today. It is an atomic age of high nervous tension. This is a jet age we are living in, and nearly everybody, including the housewife, is skirting the edge of sanity much of the time. With everything on earth to be happy about, we create a disease of our own — tension. We suffer with ulcers, heart disease, and nervous breakdowns. Few people realize that bodily health and mental well-being actually varies according to the amount of laughter they experience. So does recovery from disease.

Do you know what happens when you laugh? You breathe in deeply and expell your breath in short interrupted bursts; the muscles of your throat, neck and chest are agitated; your diaphragm is violently shaken in muscular contractions; your eyelids are elevated; your eyes brighten and may water; your lower jaw vibrates. Within you your lungs swell out; your arteries enlarge; your body temperature rises. As your diaphragm is raised and lowered vigorously in laughter, it rubs against the right side of the heart, moving it up and down. The circulation of your blood is stepped up.

Recent studies by medical scientists reveal that laughter affects directly, and beneficially, the lungs, heart, stomach, liver, pancreas, spleen, and the entire intestinal tract of the body, as well as the emotional state of our being.

In his studies on laughter as related to health, the late Dr. James J. Walsh, one-time medical director of Fordham's School of Sociology discovered a remarkable occurence in connection with blood pressure. People with high blood pressure, after they had a hearty laugh, showed a blood pressure count lowered by as much as 10 points. People with low blood pressure raised their blood pressure count by as much as ten points too after they had a hearty laugh. Dr. Walsh points out that laughter causes a reduction of the tension which usually accompanies high blood pressure. In those with low blood pressure, laughter stimulates the circulation of blood through the heart. Dr. Walsh's studies showed laughter to benefit the stomach, liver, pancreas, spleen and also to aid digestion by increasing the flow of gastric juices.

Dr. David Harold Fink, eminent neuropsychiatrist, when he studied the effect of laughter on mental health found that the easier it is to make a patient laugh, the easier it is to cure him.

"My investigations show," he says, "that where mental and nervous disorders are concerned, laughter ranks as the most inexpensive, and the most effective wonder drug."

Because laughter reduces muscle tension in nine out of ten people, relaxes the tissues, exercises the glands of the neck and throat, and ventilates lung spaces, it is actually possible to laugh off many minor mental and physical ills. Studies show that chuckles have a swift and profound effect on almost every important organ, as well as on the glands and nervous system. A few years ago the Educational Committee of the Illinois State Medical Society compiled evidence which indicated that laughter ranks with modern drugs as a first-rate promoter of mental and physical health, actually prolonging life.

No one knows exactly why we laugh, or why anything that is funny should cause us to make such a peculiar noise. We laugh at jokes and witty sayings. We laugh at the comic and the satirical depending upon our character. Laughter may be caused by joy, triumph, embarrassment, relief, scorn, or hysteria. Some people enjoy their pleasantest laughter at the expense of their enemies. Laughter is curiously contagious. It is easy to laugh, but difficult to explain why. People laugh in many different ways. Pediatricians estimate that babies smile at about eight weeks and laugh outright at four months. Tests conducted at a university showed that students with a high scholastic record are wittier and have a greater sense of humour than the other students. And since everybody enjoys being around a person who can laugh, such students are also more popular. Children who laugh with their parents are happy children. Smiling, we may say falls into the same category as laughing since psychologist William McDougall considered smiling to be the only expression of pure pleasure.

Former President Harry Truman stated that he would not have survived the presidency without a sense of humour, and Winston Churchill once described a sense of humour as a sort of "sixth sense that looks trouble in the eye and laughs at it."

My younger sister Jean, who was an airline stewardess before her marriage has what I would call a wide-eyed smile which is very attractive and which she acquired while she was in training with the airline. Stewardesses smile much more than most people and they have to learn to smile properly for you'll be surprised to learn that smiling can hurt your eyes if you allow yourself to squint when you're smiling. So stewardesses have to learn to smile without allowing their eyes to squint, which means that they learn to smile while keeping their eyes open. This results in a wide-eyed smile which is much prettier than a squinty one, and which also keeps the skin around the eyes unwrinkled. As a stewardess she had to train herself never to frown because in her job she had to maintain a youthful appearance, and nothing is more aging than deep frown lines, and nothing is less attractive than a scowling woman.

Laugh heartily; laugh often.

Дмитро Міщенко

СІВЕРЯНИ

РОМАН

(Продовження)

Насторожена й приголомшена разом з тим, дівчина стає нарешті на рівні ноги, спішить до дверей. Та не встигла вона простягти до них руку, як хтось шарпнув їх на себе, і перед княжною з'явилася бліда, ледве прикрита якоюсь одежиною нянька.

— Рятуй себе, дитинко... Хозари! — не крикнула, видихнула вона з переляку. Потім схопила Чорну за руку і мовчки потягла до порога. В ту ж мить жахнулася і, оступившись, сховалася з отетерілою дівчиною в ложниці.

— Вони вже тут! — шепнула наляканим голосом, спішно замикаючи на внутрішні запори двері. — Що ж нам робити тепер, дитинко? Боги, що ж нам робити?

Нянька зирила налякана очима по опочивальні і, безпомічна, питала в княжни поради. Але цього разу й княжна не знала, як бути, що робити. Вона ніяк не могла оволодіти собою, їй все ще не вірилось, що це правда. Адже щойно була цілковита тиша. Звідки ж взялися тут хозари? Як могли вони проникнути сюди без сутичок із раттю, через два заборола? Як могли проникнути?!

А проте вони тут. За дверима чути січу, брязкіт мечів. Хтось уперто не поступається, хтось обстоює її перед дверима, на порозі смерті. Але що з того? Що з того?!

Княжна розуміє тепер, що становище її безнадійне, що сміливці не вистоять у борні і треба самій шукати якийсь вихід, а тим уже й порятунок.

Хвилюючись і оглядаючись, дівчина помічає раптом відчинене вікно і пробуджується. Згадка, мов блискавка, освітлює їй мозок, збуджує в серці чи то шалену радість, чи то рішучість.

Через вікно... Вона втече від них через вікно! Як тоді, після розмови з батьком про заручини, про хозарів.

Обрадувана і певна вже в своєму порятунку, княжна кидається до стіни, де висить її підручна зброя, аркани, з якими ходить на лови. Та не встигла вона простягти до них руку, як раптом спинилася і похолонула з ляку: на стіні висіло усе — лук, подарований самим каганом, тула із золотими стрілами, тими самими стрілами, якими Амбал радив їй бити лише рідкісних птахів, а головного, арканів, не було! Дівчна пополотніла і, лупаючи з подиву чи з переляку очима, обернулася до няньки.

— Чи я не осліпла часом? — питає в неї. — Тут мали бути аркани, ті, що татусь дозволив почепити на роги оленя, спійманого мною на перших ловах. Де вони? То мій рятунок, няню!

Стара дивилася на неї і не розуміла, видно. Або не знала, що сказати. Зрештою домізкувала і сумно похитала головою.

— А-а... Горенько ж моє. Були, дитинко. А потім, коли тебе ото не стало, князь велів прибрати звідси. І прибрали.

„Князь?.. Велів прибрати?"

„Тату!" — хотіла було крикнути княжна, та в цю мить луснули двері, і розпач її згас разом із тим лускотом. Сувора й рішуча, кинулась вона до зброї, але не встигла накласти як слід стрілу, — двері зірвалися з запорів і з гуркотом розчинилися навстіж.

Нянька, мов тигриця, кинулась наперед, заступила нападникам путь.

— Не смійте! — широко розставила вона руки. — Не смійте, кажу!!

Та няньки не слухали. Амбал мовчки ткнув їй у груди мечем і перший влетів до ложниці. Він торжествував уже і тому був необачним. А княжна скористалася тим і пустила в нього золоту стрілу, ту саму стрілу і з того самого лука, що їх передав він княжні як дарунок кагана.

Схибила дівчина чи зумисне хотіла, — удар прийшовся в живіт, на цілу п'ятірню нижче від серця. Та він усе ж таки був смертоносним: стріла встигла набрати потрібну швидкість і ввійшла в живіт майже по саме пірце. Амбал гикнув на ввесь терем і, випустивши меч, схопився обома руками за опірену оконечність погрузлої в тіло стріли. Він пробував, здається, вирвати її, однак нічого з того не виходило, і ключник вирячив на дівчину великі, вкрай налякані очі. Обличчя його набрало такого жалюгідного й спотвореного страхом вигляду, що княжна аж скривилася, відчувши до ключника огиду, явну відразу.

Ватага теж злякалася несподіваного опору і подалася назад. Змовники бачили муки свого

проводиря, бачили припасовану знову стрілу і не наважувалися рушити на дівчину. А Амбал корчився від страшних болей і не знав, куди подіти себе, як бути. На лобі виступив у нього холодний піт, він весь тремтів і пробував час від часу висмикнути все-таки стрілу. Але вона спричиняла, видно, такі скажені болі, що ключник і зовсім починав уже ревти, водячи по ложниці дикими від мук та страху очима і звиваючись на підлозі, як поранена змія.

Він тяжко страждав і не тільки від болей — страждав і від жалю, від досади на себе, на свою запобігливість. Хто просив його робити оце викрадання? Нащо було ризикувати собою та ще й заздалегідь, коли невідомо навіть, чим кінчиться вилазка княжої дружини? Каганові хотів догодити. Баглая хотів обскакати. Думав, скористається відсутністю князя, візьме сонне дівча і — за острог із ним, прямо в хозарський табір, до Кирія! На, мовляв, те, чого ти найбільше бажаєш. Без січі, без зайвих втрат — від вірного слуги. А дівча, бач, як зустріло: стрілами: Кирієвими стрілами!

О небо! Невже... невже ж кінець? Отак беріг, отак чіплявся за життя і так безглуздо, так ганебно гине. За що ж? За що?

Чорна спіймала на собі його розпачливий погляд і, оволодівши ним на якусь мить, запитала:

— Що, важка стезя зради?

Голос її прозвучав, як вирок, як торжество звитяжця над звитяжцем. І Амбал не стерпів. Зібравши останні сили, мов вепр той, кинувся на дівчину, намагаючись схопити її за горло і вдовольнити хоча б це, останнє своє бажання! А тим уже й помститися — на ній, на каганові, на долі своїй лихій та зрадливій.

Проте випущена дівчиною стріла попередила той руч. Амбал випростався і, похитавшись, важко упав на підлогу, прямо під ноги своїй ватазі.

Княжна лишилася без стріл, а значить, і без зброї. Бо битися на шаблях вона не так уже й зугарна. Та й ворогів у неї ціла ватага. І всі — як на підбір: високі, дужі. Збоку шарахнулись коні й відтиснули Всеволода до самої огорожі.

Нападники бачили, що в дівчини вийшли стріли, але для обережності наставили все-таки щити і рушили на княжну.

Дівчина оступилася до вікна.

— Ну, ну, княжно, не балуйся, — чи то з остраху, чи то жартома сказав їй передній. — Нічого з тобою не станеться. Загорнемо в корзно — та й усе. Ну, зробимо так, щоб не кричала, не пручалася.

— Доки з острога вивеземо, — додав і другий, нижчий і кремезніший за попереднього. — А там уже й до каганової кибитки недалеко. Чекає, певно, на тебе.

Змовники посміхнулися, а переглянувшись, і зовсім зареготали.

Княжну ніби вжалив той сміх.

— Не діжде він! — сказала рішуче, з притиском і вевирицею вискочила на підвіконня.

Далі була ніч. Темна передранкова ніч. І жодного променя, вісника нового дня, нової надії на рятунок.

А позаду — купка ворожих їй людей. Не людей — звірів, ладних схопити й понести зв'язану в ліси, на глум, на сором, на загибель.

Чорна спинилася на мить, вибирає між тим і другим. А змовники не вірять у серйозність її вибору і, певні, знахабнілі, ще ближче підступають до вікна.

Між ними — всього лиш один крок, одна вирішальна мить. Княжна оступається все далі й далі. За спиною чує вже холодні подихи ночі, темної й зловіщої прірви, але чіпкі, націлені на неї руки страшать ще більше, страшать над усе... Ні, ні, вона не буде полонянкою, вона нізащо не покине свій край, вона...

Один із змовників робить рішучий рух — і дівчина, жахнувшись, відривається від вікна. Мимоволі розставляє руки, ловить ними якусь опору, та стрічає холодний подих прірви, потім — м'які, ніби заспокоюючі дотики припалого росою листя. І зникає між ним.

Змовники кидаються до вікна, німіють від подиву. А ще більше від страху перед каганом, перед тим, що чекає їх попереду.

XXXIII

Коли сокіл у митях буває, високо птахів ганяє, не дає гнізда свого в обиду

Князь сідає на коня і довго дивиться в прогалину між деревами, на світ-зорю, що з'явилася нарешті в мутному передранковому небі. Яка вона сумна і яка кривава сьогодні. Видно, не на добро. Багато крові проллється, мабуть, на полі сім, під стінами Чернігова. Не знати тільки чиєї: тих, що мирно спочивають зараз, приспані багряно-червоною богинею, чи тих, що є свідками цього знамення.

А проте князеві не личить замислюватись над знаменнями. Та й не час: зоря є знак усім загонам, що розсипались по узліссю, усім воям землі Сіверянської — і тут, і в ватагах ополченських, які мають підійти із городищ та градів

довколишніх. По тому знаку всі вони стануть на висхідні місця й чекатимуть його наказу. А наказ треба давати зараз же, не відкладаючи. І князь підбирає поводи, спрямовує коня свого на Ратне поле.

Несподіваність нападу здавалась очевидною. Коні вели себе тихо: не те що іржання — пирхання не почуєш. А дружинники у нього слухняні, вої досвідчені. Яко барси, ідуть слідом за своїм князем, мовчазні, насторожені, тієї ж миті готові кинутись у січу, потручати ворогів своїх мечами харалужними.

Підступали з обох боків: і з заходу, і з полуночі. Схід лишався на ополчення, яке мало або добивати відступаючих, або вийти в разі потреби на допомогу дружиннникам.

Яко привідця, князь першим готувався приткнути до землі сонного асійця. Та обставини склалися трохи інакше, власне, зовсім інакше: хозари, виявилось, не спали, хозари чекали на сіверян! Правда, не в лавах, не підготовленими як слід, але й не спали. Якесь чудо, а може, й провидіння, розбудило їх звуками сурм і перед самим нападом.

Чорний оторопів, не знав якийсь час, що йому робити. Нападати? Але що ж з того буде? Несподіваність, на яку він розраховував, втрачено, сили стали тепер далеко не рівними... Відходити? А се ж втеча, се ж ганьба... Та чи й встигне він тепер відійти? Хозари скористаються тим і розчавлять його, як моклицю, яко черв'яка.

Дружина зупинилася, жде. Вона теж спантеличина, теж вагається. Та раптом над полем злітає чийсь приглушений, але по-дитячому обрадуваний голос й одразу ж розвіює настрій.

— Вони тікають! — запевняє дружинник. — Гляньте, вони тікають! З полуночної сторони пішла на них наша рать...

То кричав Топчак, відомий серед дружинників своєю хоробрістю та далекозорістю. А цього було досить. Бачив чи не бачив він, як стенулися хозари, як ішла на них чернігівська рать, — цього було досить! Сіверяни приострожили коней і, наставивши списи, з гиком понеслися на зворохоблений хозарський табір.

І хозари не витримали навального натиску, хозари справді стенулися. Та ненадовго, і то тільки передні: далі стояв каган, а за ним — вишикувані лави його особистої охорони.

Князь розумів: долю січі на Ратному полі може вирішити тепер тільки мужність. Одна тільки мужність! Але він не міг сказати про це мужам своїм: січа вже їшла, сіверяни топтали асійців, і йому нічого більше не лишалося, як підтримати, а то й умножити той ратний дух особистим прикладом.

...Давно розтанула в туманах ніч, сонце підбилося над лісом, а під Черніговом, на всьому Ратнім полі стиналися в смертельній боротьбі мужі, ішла кривава січа. Хозари тучами лізли на передні лави, засипали русичів стрілами і, хоч кістьми лягали під копитами, пляну їхньому, здавалось, не було кінця. Притиснуті удосвіта до Стрижня, вони немовби розжималися тепер, виштовхуючи наперед все нові й нові сили. Тоді князь наказав через биричів сновському посаднику полишити засідку на Нежатиній ниві і вдарити зібраним під його орудою ополченням у спину асійцям. Сили ті були не так уже й численні, одначе вони примусили хозарів розвернутися і послабити натиск на очолену князем рать. Це ще більше підбадьорило русичів, сповнило їх достойним предків ратним духом.

Гуде земля під копитами, видзвонюють мечі о шоломи гартовані, а збита раттю пилюка хмарами носиться над полем, застилаючи собою і небо, і сонце, і весь білий світ; і тільки крики звитяжців, стогін конаючих, а надто іржання язвлених коней у тій колотнечі свідчить завмерлим на стінах людям, що пир не скінчився, що вої сіверянські пригощають сватів своїх кривавим питвом.

Та ось не вистояло ополчення. Одні поклали голови на березі, інші кинулись у бурхливі води Стрижня. І хозари підбадьорилися, зібрали докупи сили, кинули їх на князя. По всьому видно було, що вони намагаються притиснути його до лісу і тим позбавити можливості орудувати раттю, а значить, битись взагалі. Але князь розгадав наміри асійців і ще тісніше зібрав навколо себе мужів чернігівських, випробуваних на ловах воїв народного ополчення.

— Братіє! — прогримів його голос, заглушуючи брязкіт мечів, крики насідаючих хозарів. — Пригадайте заповідь батьків своїх, славних воїтелів землі Сіверянської: „Краще потятому бути, аніж полоненому бути!" Під нами наша земля, за нами мусить бути і звитяга... Вперед, витязі! За честь і славу сіверян, за волю землі Сіверянської!

Слова його падали в серця мужів, як зерно в розпущений грунт. І не зникали безслідно: вої ощетинилися, зміцнили розум свій силою, а серця відвагою і, дзвонячи у прадідню славу, мов тури ті, кинулися на ворогів своїх, драпіжних хозарів.

(Далі буде)

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Марія Пастернакова

Тайна „Золотого Току"*)

(Історичне оповідання для дітей шкільного віку)

Сонце вже сховалося за гори і тільки останнім промінням зо лотило ще верхів'я дерев. Внизу в селі вже сутеніло. На полях стелилися довгі, м'які тіні. Надходив вечір. Кругом стало тихо... тихо...

У таку лагідну підвечірню пору малий Данилко любив сідати біля дідуся на приспі коло хати і слухати його оповідань про стародавні часи, коли в Україні панували князі, що вели завзяті бої з ворогами, ставили золотобанні церкви і пишні палаци. Про них ішла слава ген-ген у далекі краї. А в селі Крилосі, де саме жили дідусь і Данилко, колись давнодавно був княжий город — Галич. Сліди його величі видні ще й сьогодні в руїнах церков, що ніби вгрузли в землю, ховаючи в ній тайну давноминулих сторіч...

Після сьогоднішнього дідусевого оповідання Данилкові вночі ніяк не спалося. Він весь був сповнений бажанням пробитися крізь оці розсипані мури і власними очима побачити заховані там скарби, зброю, а може й закутих у панцирі хоробрих лицарів, що лягли в обороні рідного города... Він вночі кидався неспокійно на постелі і широко розкритими очима глядів у залите місячним сяйвом вікно... Вкінці втомився... закрив повіки... і заснув глибоким сном....

І ось побачилося йому, що він як це нераз влітку бувало, збирав ожини на схилах Мозолевого потока... Раптом під навислою кручею, між каменюками, поростими диким хмехмелем і мохом, побачив... залізні двері. Підбіг ближче... хвилинку призадумався... і в одну мить став ламати гілки, щоб ближче дістатися до цих внизу вже дещо землею присипаних дверей... Пробує відчинити... та це не легко... стукає кулаками... і чує лиш далекий глухий відгомін... З усієї сили кидається на двері цілим тілом, та вони стоять непорушно... Знечевя стиха заскрипіли і повільно, повільно відкрилися... Перед Данилком зявилася молода дівчина, чудової краси. На голові в неї було золотом гаптоване чільце, довгий білий одяг зіпнутий в поясі го лубою с т я ж к о ю . Дівчина всміхнулася, взяла Данилка за руку.., сказала тихо ходи! і повела його довгим підземним коридором. На другому його кінці було видно світло... Ідуть вони мовчки поруч себе і Данилко чує десь здалеку звуки музики... що ближче до світла музику чути виразніше...

„Хто це грає"? — дивуючись хапитав хлопчик. Дівчина при клала палець до уст і шепотом сказала: „Тихіше хлопчику, тихіше, не сміє нас тут хто-небудь помітити, а то була б мені велика кара за те, що зрадила тайну підземелля**) і тебе негайно прогнали б звідсіль...

Вийшли на широке подвір'я. Збоку стояв княжий палац, а білля нього двірська церква. „Це Золотий Тік" — тут у палацу живе князь з родиною, на Току збираються бояри і княжа старшина на важливі збори, тут також відбуваються лицарські турніри..." — пояснювала дівчина.

Нижні вікна палацу були рясно освітлені. Дівчина повела туди Данилка а він зіпнявшись навшпиньки аж прилип до вікна...

„Це княжна гостить своїх подруг... бачиш, оця в блискучому одязі і в золотій діядемі на голові" пояснює далі дівчина... і Данилко бачить, як усі йдуть танцювальним кроком вколо,

*) Назва місця, де в городі Галичі стояв княжий палац

**) Підземний коридор — вихід на зовні городу на випадок небезпеки.

потім вужиком, далі знову сходяться парами... а все рівно, гладенько наче б і не дотикали ногами підлоги... а музику грають, одні на сопілках, другі на гуслях інші на малих барабанчиках. Кілька юнаків біля них співають пісень...

Раптом хтось швидкою ходою пройшов повз них і подався у ліве крило палацу. Там були княжі кімнати. Дівчина це помітила, швидко потягла Данилка за руку і майже перелякано сказала „втікаймо звідсіля", щось недобре коїться... це вартовий з вежі поспішив до князя з якоюсь важливою вісткою...

За хвилинку музика втихла рясні світла погасли... всім вже сталі відомо, що половці, — плем'я жорстоке темною ордою тягне зі степів на Україну. В городі озвались сурми на воєнну тривогу... Дівчина жахнулась, втікати вже не було куди... всюди метушилися люди. Вона обняла Данилка за плече і вони заховалися у затінку за рогом палацу.

Нараз тишину сколихнув гомін церковних дзвонів... „Глянь туди" — сказала дівчина і повернула голову Данилка в сторону церкви. „Бачиш цей перший князь Ярослав Осьмомисл, він володар галицький... біля нього його сини Олег і Володимир, за ними іде княгиня і молода княжна а далі це бояри і княжа старшина. Перед воєнним походом всі ідуть до церкви Богу помолитися, просити перемоги і щасливого повороту". Тут дівчина тричі перехрестилася. Данилко зробив те саме...

На цілому „Золотому Току" чути було вже брязкіт зброї, іржання коней, людські перекликування. Десь здалеку з Підгороддя доходило жалісне

скавуління собак...

„Побіжім тепер швидко вниз, поза вали... та нахилися трошки, щоб нас не помітили.. там побачиш як шляхом Піддністров'я йтиме військовий похід" — сказала дівчина і потягнула Данилка по стрімкому схилі...

Данилко дивився мов заворожений... Стрункі постатті княжих воїнів повільно з'їздили з опуклих пагорбів... до ранкового сонця сріблом виблискували списи й шоломи, дужими крилами в повітрі лопотіли розвинуті воєнні прапори... Полями, лугами і хвилями Дністровими неслася у прозору далечінь лицарів українських могутня бойова пісня...

Чудовий сон мав малий Данилко — правда діти? Може й ви колись побачите картину славного минулого нашого народу... а може... може діждетеся тієї щасливої хвилини, коли справді переможні українські прапори повіватимуть знову у нашій вільній Батьківщині!...

Сонечко

Виглянь, виглянь, сонечко,
Землю освіти.
До мого віконечка
Прилети!

Дай нам вітру-гомону,
Квітів і тепла,
Щоб земля під променем
Розцвіла.

Подаруй світаночки
Радісні, ясні,
Пісеньки-весняночки
Голосні.

Хай цвіте наш сонячний,
Наш любимий край.
Сонечко, сонечко,
Прилітай!

П. Ребро.

В попередньому числі нашого відділу в оповіданні „Діти Божі" — автором якого є Микола Погідний при друці випав підпис автора. За що просимо вибачення.

Редакція

Вісти з центральної управи Союзу Українок

● В обіжнику ч. 5 центральна управа повідомила відділи про накреслену працю організації.

● Голова Союзу, пані Анна Токарик була присутня на екзекутивних зборах Канадійської Національної Жіночої Ради і забрала становище у питанні висилки бріфу до Королівської Комісії в справі двомовности і двокультурности. „Важним є памятати, — говорить голова Союзу, — що ми сильно піддержуємо рівноправність для всіх горожан Канади".

● Союз Українок Канади поробив відповідні приготовання для проєкту у ювілей 100-річчя Канади, що буде широко обговорений на нарадах в липні цього року у Вінніпегу.

● На відкриття Колегії Св. Андрея у Вінніпегу Центральна управа Союзу запрошує відділи і членство Союзу. З нагоди, що на відкриття з'їдуться членки з різних частин Канади, централя рішила відбути наради Союзу, а на них обговорити ряд біжучих питань організації.

● До відділів Союзу, центральна управа розіслала по 2 примірники „Твори" Юрія Клена (3-ій і 4-ий томи). На ст. 2 слово освітної референтки Союзу др. Ганни Янішевської про ці твори. Обидва томи це велика цінність в українській літературі і їх варто зберегти в громадській бібліотеці, на місцях.

● Голова Союзу Українок Канади, пані Анна Токарик відвідає в початку м. липня відділи у провінції Манітобі. Кожний відділ одержить окреме повідомлення від пров. Екзекутиви про точну дату приїзду голови нашої організації. Оголошення дат кожної місцевості буде поміщене в Українському Голосі. Зустріч членства з головою організації завжди було у нас святковою подією, треба вірити, що такою вона буде тепер тимбільше.

З ОПЕРИ „КОЗА-ДЕРЕЗА"

Український Вінніпег був гордий з постановки оперети „Коза Дереза", що була виставлена мистецькими силами м. Вінніпегу в театрі Плейгавзі в суботу, 18 квітня 1964 р.

Виходячи з театру численна публіка висловлювала своє вдоволення. Ціла виставка глибоко зворушила красою мистецького виконання, сюжетною постановкою, декораціями, гарною музичною частиною. Зі всього найбільш чарівною виходила балетна частина „Коза Дереза" укладу хореографа Дарії Нижанківської-Снігурович. Режисером і мистецьким керівником вистави була Ірина Туркевич-Мартинець.

Оперета побудована на народній казці „Коза Дереза" — музика Миколи Лисенка. В ній виступали діти шкільного віку, деякі старших кляс, інші малі діти до віку дошкілля. Головну ролю „Кози-Дерези" виконала Ірусся Башук, Лисички — Богданна Матейко, Зайчика — Славка Михайлюк, Вовка — Роман Зьомбра, Ведмедя — Мирослав Климків, Рачка — Ірина Вільгаш, Діда — Микола Кирилів, Баби — Софія Качор. Оркестрою керував талановитий диригент Олег Левицький. Піяністка — Вірляна Кисілевська.

В балеті виступали метелики, зайчики, рачки, вовки, ведмеді й інші.

Постановка „Коза-Дереза" відбулася заходами домініяльної управи Комітету Українок Канади. Працю провадив діловий комітет, якого адміністраційним директором була Соня Жила.

Комітет рішив повторити виставку і вдруге відбулась вона з неменшим успіхом як перша 28 травня в театрі Плейгавзі.

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

Світлина Членського Комітету під час чайного прийняття. Зліва направо: Н. Боднар, В. Романчук — голова соц. комітету, М. Фербей — голова член. комітету, К. Засейбіда — голова відділу Союзу, М. Гнатюк і Л. Ґрегорі. Бракує на знимці: М. Довганюк, Н. Мельничук і А. Особи.

ЧЛЕНСЬКИЙ ЧАЙ В ЕДМОНТОНІ

Членський чай едмонтонського відділу Союзу Українок Канади, при Українській Православній Катедрі св. Івана в Едмонтоні відбувся 2-го березня 1964 р. в залі ім. М. Грушевського.

Головна ціль таких сходин є знайомство — познайомити прихильниць з членками та їхніми завданнями й приєднати в склад нашого членства.

Голова членського комітету, пані Мирослава Фербей відкрила членський чай і покликала до промови пані К. Засейбіду, яка виголосила змістовну промову, в якій звернула увагу на успіхи й недомагання праці в нашім відділі. Між іншим вона сказала, що працю членок оцінюється, без огляду на це чи вони є в проводі чи ні. В організації праця кожної членки є важлива й успіх організації без вкладу праць кожної членки не є можливий.

Пані Засейбіда у своїй промові порушила важливу справу мішаного подружжя. Вона звернула увагу, що наше жіноцтво мусить серйозно подумати над цією справою й робити всякі старання, щоб знайти місце для них в нашій організації.

Голова Пров. Екзекутиви, пані П. Сліпчук передала привіт та звернула увагу на передачу події на телевізії п. з. „Традиційне Українське Весілля". Між іншим вона сказала, що така передача не була належно продумана і є зневагою для українців.

Слідувала програма: Сольо-спів — виконала панна Соня Чернявська, акомп. панна Галя Стечишин, піяносольо — виконала панна Галя Мельничук, скрипкове сольо — виконав Антон Єринюк, акомп. панна Доня Івасюк.

З нагоди чайного прийняття вписалось до т-ва вісім нових членок. По закінченню програми всі присутні гостились чаєм. Чай наливали такі пані: добродійки — М. Хомяк, Ю. Лучак, пані: А. Скуба, Л. Івасюк, Р. Колісняк, А. Особа, В. Маланчук та Р. Кей.

Мирослава Фербей, голова Членського Комітету

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

в Смокі Лейк, Алта. свято героїнь

Заходами жіночого т-ва ім. О. Кобилянської відбулось у нас свято Героїнь 4 березня 1964 р. В програму свята входили реферати про письменниць — Лесю Українку і Олену Телігу — читали: пані Тетяна Тивонюк та пані К. Пивовар а також були читані вірші Лесі Українки.

Всеч. о. Я. Рибалка дав доповідь про Свято Державности. На закінчення учасники відспівали „Ще не вмерла Україна".

Шевченківський концерт

Спільними силами громадянство Смокі Лейк вшанували 150-ліття народження поета Тараса Шевченка концертом, що відбувся 5-го квітня цього року.

Першою точкою на програмі, яким відкрито свято був „Заповіт", що його відспівав мішаний хор. Кілька пісень відспівав жіночий хор. Участь в концерті брали шкільні діти та виступав з хоровими піснями СУМК.

Цінний і глибокий змістом реферат дав Всеч. о. Я. Рибалка. Заля гарно і святочно удекорована давала святочний настрій. Українським гимном закінчилось це величаве свято.

К. Пивовар

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Торонто, Онт.

Відділ Союзу Українок Канади св. Ольги в Торонті щороку відзначує річницю народження великої поетеси українського народу Лесі Українки (Лариси Косач-Квітки). Деколи відбувається свято у звязковому колі лиш для членок і прихильниць, але цього року стараннями програмового комітету — добр. Ольги Вишиван, п. Анни Стахів, добр. Міподори Фотій — відбулося воно на ширшу скалю в неділю 8 березня в авдиторії катедрального будинку. Програма була цікава. Реферат прочитала п. Марія Шевчук, а вірш „На бік з зневірою", присвячений Лесі Українці, деклямувала п. Анна Євчук. Учениця 4 кляси української школи — Тамара Фролов і Леся Нечипорук добре віддали вірш Лесі Українки „На роковини Тараса Шевченка". Мило було слухати тих дівчат. Музичні точки програми „Вязанки українських пісень" на піяно, виконання Марусі Наумчук та дует-піяно і скрипка Сенишеного і Мирося Бойчука викликали в публіки зацікавлення молодими грачами і рясні опески — з'окрема сольо-гра на піяно Сенишеного.

Трагічне оповідання Лесі Українки „Метелик" прочитала з чуттям і зрозумінням др. Ганна Янішевська.

Завершенням програми був сольо-спів Соні Сахно. Голос Соні знаний в Торонті з її виступів у головній ролі в опереті „Гуцулка Ксеня" і тому було загальне захоплення одною з пісень Вол. Сосюри „Любіть Україну" в супроводі на піяно п. Голинської. В додатку Всеч. мітрат Петро Самець підкреслив значення таких свят для українського громадянства. „В старозавітній історії жидів" — говорив отець — „Пророки Даниїл, Езикіев, Єремія та інші своїми навчаннями, піснями і навіть картанням пригадували своїому поневоленому народові його світлу давнину і держали живими бажання, стремління і пориви до свободи. А в нас великі наші пророки Тарас Шевченко, Леся Українка, Іван Франко також своїми творами стоять на сторожі наших стремлінь до свободи на рівні з старозавітними пророками. Нам слід це все памятати, їх науку цінити і працю щоденну нашу спрямовувати до осягнення ідеї незалежної України. Не годиться лиш принагідно виголошувати патріотичні промови, але включатися день в день в звичайну щоденну організаційну працю, де куеться наша незалежна доля".

Свято закінчилося гимном „Ще не вмерла Україна" та перекускою з чайком.

Калина Сакалюк

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ЛЕСІ УКРАЇНКИ Й ОЛЬГИ БАСАРАБОВОЇ

Вернон, Б. К.

В неділю 1-го березня 1964 року членки жіночого т-ва св. Ольги зійшлися до церковної залі, щоб відсвяткувати роковини Лесі Українки й Ольги Басарабової. Катерина Прихідко керувала програмою свята. Програму відкрито спільним співом „О, Україно". Вступне слово сказала пані Н. Микитюк. По тім членкині читали і деклямували: пані А. Висота — „Лесі Українки", пані М. Микитюк — промова на Свято Героїнь, пані В. Кучер — „Мій шлях", пані С. Князь — „Думи, ви хмари осінні", панна Н. Висота — „Ой у лузі", співп. Пані М. Микитюк дала реферат про Ольгу Кобилянську і її твори, пані М. Михайлюк „Ой у лузі".

Спільним співом „Ой у лузі червона калина" закінчувалась концертова програма. Кінцеве слово сказав Всеч. о. Дячина і спільний спів „Ще не вмерла Україна". По концерті члени подали учасникам чай.

Катерина Лащук, секр.

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ І ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

Лонґ Бренч, Онт.

В неділю 8-го березня 1964 р. жін. т-во ім. Софії Русової влаштувало свято в честь Лесі Українки і Ольги Кобилянської. Вечір цей відбувся за слідуючою програмою:

Вступне слово виголосила — п. Гайовська, реферат — голова т-ва п. Кумпан, „Гетьте думи" — відспівала Орися Вірстюк. Уривок з повісті „Земля" О. Кобилянської прочитала п. Слюзар, „Україно, люба ненько" — пісня у вик. Орисі Куцик, „Берестечко" — виконала на піяно Ліза Кумпан, „Українська хата" — деклямація Рослана Шлапак, дует на піяно — Оксана Гриняк, Стефа Штик, „Вишеньки" — вірш у вик.: Дебі Дверничук, Ліза Литвин, Стефа Штик, Таня Дрозд, Василько Гавриш, „Ой, у полі могила" — шкільний хор під керів. пані Мартин, „Чому часами" — декл. Люба Климків, „Берізка" — піяно — Ліза Кумпан.

Кінцеве слово сказала заст. голови п. Мартинюк. Милою товариською розмовою і чаєм з перекускою закінчено цей успішний вечір.

З переведеної збірки переслано на „Промінь" 15 дол.

І. Лянгер

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ О. ПЧІЛКИ

Наш відділ засновані 19 років тому під патронатом Олени Пчілки. І так як наша патронка неустанно трудилася для свого народу пером і словом, членство нашого відділу трудиться для громадської щоденної потреба — працює при церкві св. Володимира у Вест Форті.

З уваги на те, що наша громада і церква потребували певного устаткування і фінансової допомоги, членки нашого відділу рішили відкрити в церковній залі центр приготування спеціяльно українських страв як голубці, вареники і домашне печиво та хлібні вироби. Керму цієї ділянки припоручено паням: С. Музика, М. Гронська, Анаст. Ландяк, С. Гельмич — печиво п. Д. Мандрик.

Дванадцять членок посвячують свою працю і час по два дні в тиждень приготовляючи і постачаючи покупцям страви і печиво. За останні три роки наш відділ збагатився фінансово — постарали усе, що було треба до прикраси церкви, залі. До кухні постарали все модерне електричне устаткування. Відділ власними силами умеблював нову резиденцію для священика, дав грошеву поміч літній оселі для молоді, вислав грошевий дар на Колегію св. Андрея у Вінніпегу на умеблювання кімнати постарав стихарі для диякона Малюжинського за його добровільну участь в Богослуженнях, поставило залізну, мистецьку огорожу довкола церкви. На всі ці та інші потреби відділ видав поверх 10 тисяч долярів.

Цього року в нашім відділі започатковано курси вишивання, писання писанок, навчання народніх танців та лекції малярства. На курси вишивання під проводом А. Стасів, О. Венгер і М. Дутки учащало 20 дівчат, опісля були лекції писання писанок при більшій участі дівчат і 5 хлопців. Курси малярства були під проводом о. диякона Малюжинського, а танці В. Турецького.

Цього року перед Великоднем 50 дітей стали до сповіді і Причастя в один спеціяльно призначений день.

На наших річних зборах ми вшанували заслужених членок т-ва — Анну Стасів, що була рекор. секретаркою від заснування відділу, довголітню старшу сестрицю Анастасію Глуханюк, а Василину Тирон у її 90-літні роковини народження.

З днем Свята Матері будемо кінчати наш зимовий сезон, а покищо маємо ще деяку працю до тої пори виконати і про яку у свій час знову напишимо.

С. Мендик, заст. секр.

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Овкборн, Ман.

В неділю 16-го лютого 1964 р. відділ Союзу Українок Канади Лесі Українки відсвяткував свято нашої поетки Лесі Українки в Укр. Нар. Домі в Овкбор, Ман. Свято почалося Панахидою, яку відслужив Всеч. о. Мельник, при участи всіх членкинь товариства і вірних громади.

Опісля голова відділу ім. Лесі Українки пані Ґеня Матіешин відкрила свято вступним словом, яка зазначила важливість сьогоднішнього свята.

Відтак слідувала коротка концертова програма: жіночий хор відспівав молитву „Боже вислухай благання", „Гетьте думи ви хмари осінні", поезія, „Порвалася нескінчена розмова" прочитала пані Оля Ковальчук, пісня „Родимій краю". Реферат — пані Марія Мандзюк. Пісня „Кажуть люди щом щаслива", поема — „Калина", пані Марія Ґрошок, пісня — „Цвіти мої". Свято закінчено „Ще не вмерла Україна". Членкині угощали присутніх чаєм з перекускою. Настрій вечора був святочний й милий й осягнув свою ціль, над поширенням ідей нашої великої поетки.

Анна Баклащук, секр.

МЕНЗІ, МАН.

В 150-ліття народження Тараса Шевченка дня 22 березня в неділю вечір, старанням відділу ім. Лесі Українки відбувся концерт Тараса Шевченка в У. Н. Домі.

В історії кожного народу є імена, які становлять його славу велич і національну гордість. Без сумніву, що саме таким ім'ям для українців є ім'я безсмертного Т. Шевченка. Він оспівав і прославив свій народ, він дав йому пісню буремної сили, і животворчої снаги. Він в своїому Заповіті могутним закликом — закликав:

„Вставайте кайдани порвіте і вражою злою кровю волю окропіте" показав українському народові шлях у майбутне.

Програма складалась із слідуючих точок: Вступне слово — пані Михайлина Чвалюк, хор відспівав „Заповіт", відчитала поему „Наш пророк" — пані М. Чвалюк, хор — „Реве та стогне", декл.: „Доля"—Галя Друль, декл. „Огні горять" — Давид Друль, хор — „Світе тихий", дек. — „Тарас Шевченко" — Орест Друль, реферат відчитала пані — Юзька Друль, декл. „Думка" — Мартуня Чвалюк, хор — „Думи мої", декл., „Присяга Тарасові" — Мірта Друль, жіночий хор — „Ой горе тій чайці", декл., „О, святая" — Надя Друль, декл., „Українським дітчкам" — Левко Друль, хор — „Садок вишневий", декл., „Іван Підкова". Василько Чвалюк, хор — „Боже Великий Єдиний". Кінцеве слово сказала Михайлина Чвалюк. Проспівано обидва гимни.

Розалія Пелешок, секретарка

НАШІЙ ЛЮБІЙ СЕСТРІ ЄЛИСАВЕТІ (ЛАЗАРОВИЧ) АДЕЛМАН

Вязанку квітів нашій Дорогій і ніколи незабутній Сестрі в річницю її трагічної смерти.

Спи Дорога Сестро! Ми Тебе ніколи не забудем.

На невянучий вінок зложили в користь прес. фонду „Променя" — сестра — Олена Шевчук з Вакав — 5 дол. і сестра Доця Телюк з Торонта — 5 дол.

Доця Телюк

З КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ВЕЧОРІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ПРОМЕНЯ",

Вакав, Саск.

Заходами відділу ім. Ольги Басараб, під керівництвом голови п-ні К. Михайлюк у Вакав, на протягу зимового сезону відбувались вечорами культурно-освітні сходини. На цих сходинах добр. Юлія Стеценко читала реферат або якусь статтю про наших визначних жінок українок. Крім цього членки вишивають, а деякі учились нових стибів. Минулого сезону відбулось пять вечорків, а шостий був призначений спеціяльно для демонстрації вироблення та печення пасок. На цьому вечорку інструкторками були наші піонерки, пані Анастасія Гніда та Анна Чопюк, защо їм належиться подяка від товариства. Членкині приймали ті вечорки у своїх домах, та гостили всіх присутніх смачною перекускою. Кожного разу після перекусок членкині незабували зложити, добровільно, свою жертву на добродійні цілі з чого призначено і на пресфонд „Променя" 10 дол.

Ю. Стеценко, реф.

В РОКОВИНИ

Саскатун, Саск.

З приводу роковин смерти бл. п. Григорія Ференюка, які відбулись 11 січня 1964 р. дружина пок., пані Анна Ференюк улаштувала поминальний обід. Рано відбулась в церкві поминальна Богослужба, а по ній прийняття в домі пані Ференюк.

Пані Ференюк, звернувшись до пароха, Всеч. о. Боднарчука попросила його зробити заклик на прес. фонд „Променя", журнал, якого її покійний чоловік високо цінив.

Зложили слідуючі: П-во В. Насорук — 6.55. По 2 дол. — Н. Дорош, В. Балан, П. Бацала, В. Михайлюк, Іван Півторак, Ст. Микитюк, Н. Олвер. По 1 дол. — пані С. Ґрещук, добр. Л. Боднарчук, п-во В. Ференюк, пані А. Ференюк, І. Ференюк, В. Ференюк, А. Воробець, Н. Бацала, Гринюк, Свіцкий, п-во Богуцкі, і пані Костик 50 ц. — разом 32 дол.

Бл. п. Григорій Ференюк, рік тому залишив цей світ, дружину Анну, 6 синів і 6 дочок. Хай світла память про нього завжди буде в серці родини, друзів і знайомих.

Присутня

ДМИТРО Й АННА ОРЕЛЕЦЬКІ

Дня 22-го лютого, 1964, на відправі, що відбулась у православній церкві Кийленді, о. Татаренко благословив пару визначних громадян, Дмитра й Анну Орелецьких, у день ювілею 50-ліття їх подружнього життя.

З церкви ювіляти й гості поїхали назад до містечка Гері-Гил, де в Народному Домі ждала їх уся родина та сотки приятелів і знайомих. Там і відбулось гостинне прийняття.

Господарем вечора був муніципальний радник Іван Ткачук. Промовляли отець Титаренко, отець Хруставка, посол Мельник, що передав ювілятам благословення від губернатора та прем'єра Алберти і вручив їм пропам'ятні грамоти від цих достойників. Говорили адвокат Мельничук та Володимир Купченко.

Ювілят Дмитро Орелецький народився 19 серпня, 1891-го року в селі Лужанах, на золот-зеленій Буковині. У мирний час служив в австрійській армії один рік. Одружився 22-го лютого, 1914 року, з Анною з дому Агафії й Іллі Зайця. Коли вибухла перша світова війна його забрала Австрія до так званої робітничої компанії.

Коли Австрія розлетілася на 11-го листопада, 1918-го, він попав у полон до Італії. Італійський уряд безправно задержав його з другими полоненими аж майже до самого Великодня, 1920-го. Того року у саму Великодню П'ятницю добився наш ювілят з гіркою бідою до рідного села. Дома застав усе обійстя спалене. Мати й сестра збудували собі провізоричну хатинку, а дружина Анна ввесь той час перебувала у своїх батьків. Воєнний ветеран прийшов додому з малярією, але, на щастя, за рік збувся її.

Завдяки сестри пані Орелецької, що вийшла заміж за Мандрика й яка виїхала до Канади ще 1922-го, панство Орелецькі виїхали до Канади два роки пізніше. Прибули на цю землю 27-го вересня, 1927-го року, Галіфаксі. Привезли з собою двоє діток, Івана й Парасинку. Осіли на рентованій фармі коло Гері-Гил. Хоч увесь час гарували, каміння тягали, ліси корчували, та проте доробилися поважного маєтку. Усіх дітей у них було п'ятеро: три сини і дві донечки. Тепер усі подружені. Синам батько дав по фармі. Батьки живуть на своїй землі з сином Степаном. Один син, Михайло, працює інженером у провінціяльнім уряді. У ювілятів є 17 внуків.

З ювілейного прийняття: п-во Дмитро й Анна Орелецькі.

Пишучи ці рядки не можна не згадати про родиме село ювілятів. Коли їдете головним шляхом з Снятина до Чернівців, долиною Покуття, понад Прут, переходите через цілу мережку сіл, що барвінковим вінком уповивають лівий берег Прута. Між ними є й Лужани. Це одне з найкращих сіл не тільки на Буковині але й у всій Україні. Через село пливе річка Совиця, через зачаровані сади та верболози, і вливається в цілющі води кришталевого Прута.

Це село дало Буковині й Україні цілу плеяду високої духової аристократії. До першої Світової Війни був там Народний Дім, Райфайзенка, Кооператива та сильно зорганізована Січ, якої головним провідником був учитель Іван Бережан і його дружина — вчителька. В тих часах учителювала там українська поетеса Констянтина Малицька, вчитель Микола Пилат і вчитель Микола Орелецький, що був рівночасно і пасічником, садівником. Пам'ятаю цілий світлий ряд інтеліґенції, як: Дмитро Ковалюк, Микола Кибко, Юрко Мандрик, Грицько Бережан, Степан Кавтиш, Іван Лукач, Степан Лукач, мій дуже близький друг адвокат Микола Мельничук, що прослужив в Українській Армії до останнього дня її існування, а по другій світовій війні приїхав до Канади, осів у Едмонтоні і вже довшими роками дає радіопрограми по кілька разів тижнево.

В авреолі святкових споминів, таких мені дорогих, як Великодні ранки з дитячих літ живуть у моїй душі ще дві дуже дорогі людині з Лужан — це товаришка моєї молодости, красуня-вчителька Марійка Кошарюк, та високогеніяльний поліглот-мовознавець Василь Орелецький, що тепер є президентом Українського Університету в Мінхен, в Баварії.

З цього гордого орлиного гнізда походять наші ювіляти Дмитро й Анна Орелецькі. Дай їм, Господи, ще много літ на радість дітей та внуків та на честь українського народу.

Володимир Купченко

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ

Св. кн. Ольги, в Торонто.

По відбутті річних загальних зборів 16 грудня, 1963 року, наш відділ попровадив дальшу жертвенну й корисну працю, під проводом пані Ніни Козій.

Дуже позитивним явищем є уряджування культурно-освітніх вечорків, пристосованих до вшанування якоїсь памяткової події чи визначної особи. Бувають також вечори літературні, з читанням виїмків з кращих творів останньої доби.

З тих святочних обходів треба передовсім згадати про наше свято Героїнь з рефератом пані Килимник, вечір в память 50-ліття з дня смерти Лесі Українки — реферат пані Шевчук і свято Тараса Шевченка — реферат пані Дубінчук та збірне читання поеми „Невільник", при участі пань: Др. З. Плітас, М. Савченко, д-и Вишиван, Легкої і Фролової. Декляматорки вивязалися дуже добре зі свого завдання і читання лишило по собі міцне враження. Тоді ж виступив перший раз наш власний хор членок під проводом пані Дубінчук і відспівав „Заповіт", „Реве та стогне" та „Думи мої".

Конечним є підкреслити цінну працю голови Імпрезового Комітету, д-ки Вишиван, з ініціятиви якої й повстали ці культурно-освітні вечори. Закінчено програму співом „Ще не вмерла Україна".

На таких вечорах подається звичайно чай, що безперечно сприяє щирій гутірці і дружньому обєднанню членок. Відбуваються ці наші імпрези в приміщенні Православної Громади, 404 Бетерст вул.

В. Завадська

СТОРІНКА ЧИТАЧОК

Започатковуємо сторінку читачок. Віримо, що багато наших читачок мають певні питання чи проблеми, якими вони хотіли б поділитись з іншими. Потребу такої сторінки читачок викликає саме життя. Ось наспів лист, читачки з Едмонтону про правильне удекорування українським стилем світлиці. Будем давати відповіді в міру нашої можливости, і щирости, щоб задоволити зацікавлених.

**
*

Високоповажана Пані Редакторко!

Чи могли б Ви дати поради для нас, молодих господинь, в Канаді роджених, як декорувати українську кімнату-світлицю? Наприклад — як вішати на стіну портрет Тараса Шевченка і Івана Франка — як Ви дивитесь на них — чи Тарас Шевченко має бути по правім Вашім боці, чи по лівім. Чи мають бути лицем звернені до себе — чи від себе? Добре було б, щоб Ви нам поучування давали в кожнім числі потрішки, навіть якби в образках, бо направду багато з нас не знає і багато наших речей тримають не правильнім місці і то лише тому, що ми незнаємо як і де маємо ту річ положити. Я вірю, що за те багато з нас молодих щирих українок були б вдячні.

Читачка з Едмонтону

Відповідь: Насамперед треба висловити вдоволення з приводу того, що молоденькі господині, українки шукають прикраси свого дому, який мав би в собі характер український, з українського мистецтва з портретами своїх письменників і т. п.

Постараємось дати відповідь на поставлене тут питання: Насамперед Ви не сказали ясно, чи Ви хочете удекорувати окрему українську світлицю, чи Ви хочете прикрасити чимсь власним рідним загальну світлицю вітальню, бо це дві окремих справи. Та візьмім, що Ви хочете прибрати портретами поетів — Шевченка і Франка Вашу загальну родинну світлицю.

В першій мірі це залежить, від розкладу Вашої кімнати, її величини та іншої умебльовки. Образи Шевченка і Франка найкраще примістити над невисокою шафкою з книжками або письмовим столиком, або й поруч Вашої домашньої бібліотеки. Портрети для домашньої обстановки повинні бути малого формату, найкраще формату поштової картки, або трошки більші, за шклом у гарних рамках. Ніколи не давайте на такі портрети різблених українським стилем рамок, але звичайні, плоскі чи глибокі. Різблені рамки відбирають увагу від портрету і переладовані, що противиться доброму смакові.

Згадані портрети треба вішати низько, найрадше враз з вашою головою, або кілька цалів вище або нижче. Залежить які меблі стоять внизу під ними. Чи вони обернені лицем до себе, чи від себе, коли Ви хочете примістити їх поруч не робить різниці. Кращий ефект дадуть два чи три образи, коли Ви примістите їх наскісь на невеличку віддаль один від другого.

Все таки треба багато відчувати естетично мистецьку красу у розміщені портретів у відношені до всіх інших меблів, яким руководиться кожна господиня дому.

З Весняної виставки і моделювання модерного убрання з українською вишивкою в Едмонтоні. Моделює Лелія Сулима.

Подала Ольга Семчук, референтка мистецтва

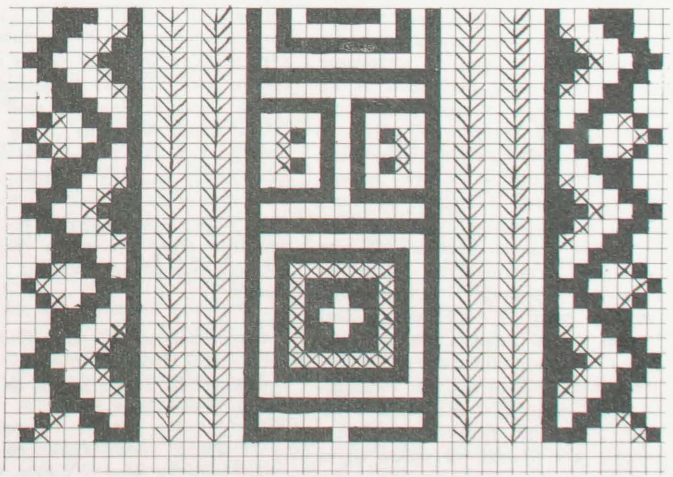

Взір до суконки ■ 3328 — малинова ДМС, х і смеречка 979 Кларкс.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

Світлина членок відділу з парохом, Всеч. о. Блажуком. Зліва направо перший ряд: Ю. Боярчук, п. Сташин, уст. голова, Н. Боярчук, добр. Блажук, Всеч. о. П. Блажук, А. Бабюк — голова, Марія Антонишко, п. Бонад, п. Москалюк. Другий ряд: п. Миленко, п. Гринченко, п. Демчук, п. Вербовська, п. Лисак, п. Шеремета, п. Татарин, п. Арійчук, п. Василович, п. Найдиш, п. Кравчук. Третій ряд: п. Дузик, п. Грицюк, п. Душенко, п. Манчур, п. О. Боярчук, п. Арійчук, п. Парасій, п. Пасічняк, п. Кобринович, п. Гемпл. На знимці бракує ще 21 членок.

ВОЛЕЙ, Б. К.
Відділ ім. Ольги Кобилянської

Річні збори жін. т-ва відбулися 1-го грудня 1963 року в парафіяльній залі. Звіти давали членки заряду. Голова по звіті подякувала всім урядницям і членкам за співпрацю.

В минулім році відбулось 11 місячних зборів, 1 загальні річні, 3 засідань заряду. Відбулось 7 обідів, 15 чайних прийнять на ріжніх імпрезах, 2 пущень, спільна Свята Вечеря, спільне свячене, 4 ювілеї, роковини Ольги Кобилянської, Лесі Українки, 1,100 річя Кирила Методія, 975 річя Хрещення України-Русі. Відбулась Канонічна Візитація Архиепископа Андрея, свято Т. Шевченка, День Матері, Свято Книжки, Листопадове Свято, Різдвяно-миколаївський концерт. Мали 2 рази продаж уживаного одягу, випродаж великодного печива і писанок. Відбулось кількість вечорів для молоді, де брали науку писання писанок і вишивання. Товариство активно допомогло в різдвянім приготованню дарунків, членкині ходили з колядою разом з молоддю і старшими. Товариство відвідували хворих, посилало квіти, опікується рідною і недільною школою і допомагає фінансово. Вислало дві делегатки на з'їзд до Вернон, і подало багату вечерю на новорічний бенкет, де було коло три сотки гостей. Цього року товариство збільшилось трома членами. Прибули пані: Анна Лисак і пані Василина Лисак і пані Мамчур. В нашим відділі є 48 членок, мали добру активну працьовиту управу, жіночого товариства, головою була пані Надія Боярчук. Наше товариство щиро працює з громадою і нашим священиком Всеч. о. П. Блажуком.

Фінансовий звіт: З року 1962 осталося в касі $2,058.80, приходу в 1963 році $3,582.23, розхід в 1963 $4,994.48, осталось в асі $646.55.

Товариство жертвувало на Нар. Дім $2.200.00, на розбудову священичої резиденції 200 дол., до церкви 155 дол.

Ольга Жучок, секр.

СТ. КЕТЕРИНС, ОНТ.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори вдібулися 15-го грудня 1963 р. Уступаючий заряд дав річний звіт діяльности. За 1963 рік відбулися такі імпрези, в яких жіноче т-во брало активну участь, а саме: новорічна забава, спільна кутя, спільне свячене, декілька обідів пов'язаних із будовою нової церкви, а також жіноче товариство брало активну участь при посвячені нової церкви на обіді, де засіло за столи понад 700 осіб.

Заходами жіночого товариства відсвятковано свято Лесі Українки та інших героїнь, літній пікнік дуже успішний, 2 рази випродаж Великодного печива, а також старанням придбано 4 хоругви із яких 2 вишитих, вишивали членкині — пані Найдиш, пані Поліщук, пані Сорока, пані Т. Бобро, а пані Шоцька вишила і подарувала 2 рушники. Товариство передало на будову нової церкви 500 дол. Вишили хоругви пані Приймак і пані Ковальчук.

Н. Бобро, секретарка

ВІРДЕЙЛ, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори т-ва відбулися 6 грудня 1963 р. в Народнім Домі ім. Т. Шевченка. Звіт діяльности т-ва за минулий рік здавали членки заряду: пані: П. Запаринюк, Д. Запаринюк, Н. Карук і М. Запаринюк.

За рік відбулось 10 місячних зборів. Заходами т-ва було улаштовано — концерт з учнів української школи, роковини Т. Шевченка і Лесі Українки. День Матері, концерт на св. Миколая. Членки т-ва приготовили два обіди, базар, спільне свячене, дві весільні вечері, 12 перекусок. Т-во помагає українській і недільній школі, в якій навчає Всеч. о. І. Швець, а також і молодшому відділові СУМК.

Фінансовий звіт: з 1962 р. осталось у касі — $84.92, приходи в 1963 р. — 1,524.19, розходи — 1,058.05, в касі осталось — 466.14.

Заряд т-ва на 1964 р. пані: Антонія Присяжна — голова, Ем. Скляр — заст. голови і рек. секретарка, М. Запаринюк — фінанс. секретарка, П. Запаринюк — касієрка. Контрольна комісія — Ю. Косован, Д. Запаринюк, Н. Карук. Референтка рідної школи — В. Косован.

А. Присяжна

СОНДАВН, МАН.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жін. т-ва ім. О. Кобилянської відбулися 8-го грудня, 1963 року у Нар. Домі.

Слідували звіти членок заряду: Заходами товариства улаштовано 3 обіди, храмовий, спільне свячене і День Подяки; 2 гри в бінґо. Відділ заопікувався молодшим відділом СУМК і приготовив його до драматичного фестивалю, який відбувся в Вінніпегу в м. березні. Вислано делеґаток, як на доміняльний так і провінціяльний з'їзди СУК до Вінніпегу. Членки відділу ходили колядувати.

В минулім році, відділ поміг фінансово до влаштування огрівача до льокальної церкви як також спромоглися помурувати піч (старо краєву піч з цегли) для громадських потреб при Нар. Домі.

Фінансовий стан — з 1963 р. в касі осталось — $315.64, прихід в 1963 році — $547.25, розхід в 1963 р. — $858.47, в касі осталось — $4.42.

Відділ по своїй змозі жертвував на організаційний фонд СУК. Колегію св. Андрея і стипендійний фонд СУК на Манітобу.

До заряду на 1964 рік увійшли пані: Василина Фещук — голова, Єлена Бугера — заст. голови, Марія Т. Ілюк — рек. секретарка, Надія Олексюк — фінансова секретарка, Євгенія Ілюк — касієрка, Єлена Меленко — старша сестриця, Домка Левеник, Єлена Бугера і Санхіра Соколюк — господині. Контрольна комісія — Марія В. Ілюк, Домка Левеник і Вас. Фещук.

Марія Т. Ілюк, секретарка

ВІННІПЕҐ, МАН.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори т-ва відбулися 3-го грудня 1963 р. Праця в жіночім т-ві минулого року провадилась інтенсивно. Місячних зборів відбулось 9 і засідань 2. З початком року діяльність т-ва почалась традиційною колядою, в якій членки брали участь разом з учнями рідної школи.

Далі, було улаштовано: 32-гі роковини заснування т-ва. Відсвятковано концертами — Т. Шевченка, День Матері, 100-ття народин О. Кобилянської і 50-ття смерти Лесі Українки. В память тих роковин т-во закупило твори обох письменниць і подарувало до міської бібліотеки. Улаштувало весняний чай, 2 випродажі уживаних речей, 1 базар, для української школи, якою опікується т-во — закінчення шкільного року, і свято Миколая — інсценізацією, яку приготовила одна з членок т-ва.

Т-во приготовило 5 обідів, членки відвідували хворих в шпиталях і вдома та виконали деяку господарську роботу коло парафіяльного дому і кухні.

Т-во взяло участь в улаштуванні вечері в Ітона склепі в користь Колегії св. Андрея у Вінніпегу, взяло участь в головнім з'їзді СУС і пров. з'їзді Союзу Українок Канади, причинилось до академії Л. Українки в КУК. Т-во взяло участь в 6 чаях та імпрезах в інших організаціях, взяло участь в збірковій акції (теґ дей), провело розігравку 2 речей, зложило на тривалий фонд „Променя" 25 дол. у звязку з книжкою „Українська жінка в хореографії". Дало жертву на місцеву церкву $1,162.91, на українську школу 90 дол. З року 1962 остало в касі 1,141.45, приходи 1963 р. — 2,430.68, розходи — 2,668.50, в касі осталось 932.68.

Заряд т-ва на 1964 р.: голова — К. Підлубна, 1 заст. голови — Д. Тарновецька, 2-га заст. — Д. Кристанович, рек. секр. — Р. Супрун, фін. секр. М. Кравчук, касієрка — М. Медведюк. Контрольна комісія: В. Ґоряк, Д. Шиховська, М. Чузик. Референтки: господинь — М. Морис, підприємств — А. Андрейчук, української школи — В. Ґоряк, Комітету Українок — Є. Медвой.

Р. Супрун, секретарка

МІЧАМ, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори т-ва відбулися 1-го грудня, 1963 в домі пані Д. Клюкевич. Членки заряду здавали звіти з цілорічної праці відділу.

Діяльність т-ва: відбулося 7 місячних зборів, членки вишили все нове до церкви, приготовили спільний обід, подали обід і вечерю під час конвенції, чай, базар і обід, День Подяки, одно пущення.

Відділ жертвував на слідуюче — місцевий Нар. Дім, місцеву церкву, на Інститут П. Могили в Саскатуні Локал Бойс Скавт, СУМК, стипендію, пресовий фонд „Промена", спортову площу, з'їздовий фонд.

Фінансовий звіт: З року 1962 осталось в касі $1,092.08, приходи в 1,036.28, в касі осталось 913.00. 1,036.29, в касі осталось 913.00.

Заряд на 1964 рік: голова — Зоня Марковська, заст. голови — Елисавета Кріпка, рек. секр. — Ольга Козак, кор. секр. — Ольга Борса, касирка — Д. Клюкевич. Контрольна комісія — Параска Пичко, Олеся Сопотик, Олена Васкул. Добр. ком. — Параска Пичко. Реф. сестриць — Ю. Дяків, господинь — Ольга Козак.

Ольга Козак, рек. секр.

КАЛҐАРІ, АЛБЕРТА.
Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори т-ва відбулися 24-го листопада 1963 р. в церковній залі.

Збори відкрила голова Марія Чернецька. Діяльність т-ва: Місячних зборів відбулося 10, засідань управи 1, вечерків писання писанок 10, обідів 4, вечер 4, чаїв 3. Займалися похоронними обідами, брали участь в осінньім базарі, відсвяткували 25-ти літній ювілей нашої громади, перекуска для дітей після Сповіді, вечерки для хлопців прислужників коло Престола, перекуска на День Матері, продажа старих речей, академія Л. Українки і О. Басарабової, концертів відбулося 2. Членкині до-

помагають в церкві, в недільній та рідній школі. Наглядають за старшим відділом СУМК. Співають в церковнім хорі, диригентка хору є пані Надія Кобильник, яка є референткою до місцевої Жін. Ради, та горожанства, дуже багато часу і праці вділяє для нашого відділу.

З 1962 р. лишилося в касі 1,626.71, прихід в 1963 р. 1,264.13, розхід в 1963 р. 1,081.90, в касі є 1,947.74.

Заряд на 1964 рік: Уступаюча голова — Марія Чернецька, голова на 1964 рік — Г. Микитяк, 1 заст. — М. Ганевич, заст. — С. Садовник, рекор. секретарка — П. Андрусяк, касієрка — Н. Боднар, кореспонд. секретарка — Е. Коваль, контрольна комісія — Г. Горбек, Е. Маковська, Д. Марковська, відвідування хворих — Н. Кобильник і М. Островерха. Сестрищ — К. Бліява. Референтка горожанства і місцевої Жіночої Ради — Н. Кобильник, недільної та рідної школи — А. Хоманчук.

П. Андрусяк, секретарка

НОРТ БЕТЛФОРД
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори т-ва відбулися в Українськім Народнім Домі 9 грудня 1963 р. Звіт діяльности т-ва здавали членки заряду. Голова т-ва склала подяку за добру співпрацю заряду і членок.

Діяльність: В протягу року відбулося 8 місячних зборів, 2 надзвичайних. Улаштовано концерт на День Матері і роковини Лесі Українки. Членки відвідували хворих у шпиталі. Старанням членок т-ва відбулись слідуючі прийняття: для 5 весіль, 2 бенкети, 2 пирогових пущень, 1 пікнік. Членки брали участь у інтернаціональнім чаю — весь прихід на школу умовохворих дітей, 1 випродаж домашнього печива, 2 випродажі уживаного одіння.

Т-во передплачує „Промінь" до льокального шпиталю, помагало два рази льокальному шпиталю, Червоному Хрестові, дало жертву на прес. фонд журнала 10 дол. стипенд. фонд 5 дол. на орг. фонд. СУМК 10 дол. На Народній Дім $769.83.

З року 1962 остало в касі 729.70, приходи в 1963 р. — 1,434.23, розходи — 1,892.48, в касі осталось 277.84.

Заряд т-ва на 1964 р. пані: Павліна Лютак — голова, Марія Войтюк — заст. голови, Марія Тимофійчук — секретарка, Харитина Саранчук — касієрка. Контрольна комісія — Вонда Багрій, Савеля Ткачук і Ганна Багрій. Господиня — Ганна Срайко.

Марія Тимофійчук, секретарка

ГЛЕСЛИН, САСК.
Відділ ім. Ольги Басарабової

Річні збори жін. товариства ім. Ольги Басарабової відбулися у Глеслин в неділю 16-го грудня у церковній залі. Членки заряду здавали звіти з цілорічної праці відділу.

Діяльність т-ва: відбулось 8 місячних сходин, вечеря для консерватів, дали перекуску на 2 похорони, продавали перекуску на лецитації, похоронний обід для пок. Г. Дмитришин, празник на Св. Петра і Павла, привітальний обід для о. пароха, обід на День Подяки, два весільні прийняття. Жертвували 525 дол. до Колегії св. Андрея у Вінніпегу на умеблювання кімнати і 100 долярів на будівельний фонд Колегії, приготовили обід на з'їзд Інституту П. Могили і дали 75 долярів на Інститут. На місцеву церкву передали 145 долярів і куплено дві хоругви, на пресовий фонд „Променя" 25 дол.

Фінансовий звіт: з 1962 р. осталось — $325.25, прихід в 1963 р. — 1,596.86, розхід в 1963 р. — 1,501.57, в касі осталося — 95.29.

Заряд на 1964 рік пані: Р. Савчин — голова, Р. Дмитришин — заст. голови, А. Буй — секр., М. Чернецька— касієрка, Е. Дмитришин, О. Дмитришин, Е. Левчук контрольна комісія. Р. Дмитришин, А. Малик, Е. Левчук — господині. Сестриці — М. Гаврилів, Е. Левчук, Н. Павлишин.

М. Пилат, секр.

СІРКО, МАН.
Відділ ім. св. Ольги

Річні збори т-ва відбулися в Народнім Домі 1-го грудня 1963 року. Членки заряду дали звіт діяльности: за рік відбулося 8 місячних зборів, 2 рази бінго, спільне свячене, поминальна Служба Божа за піонерів, храм і День Подяки, жертвувало 200 дол. на місцеву церкву. Членки держали гарний порядок на цвинтарі, купили 2 кухні — до Народного Дому: електричну і до дров.

Фінансовий звіт: з року 1962 осталось в касі $467.18, приходи в 1963 році 752.40, розходи в 1963 році 755.45, в касі осталось 464.13.

Заряд на 1964 рік: голова — Марія Пирсович, заст. голови — Лилі Чиривайко, рек. секр. — Домка Чоботар, фін. секр. — Василка Чиривайко, касієрка — Ілена Чоботар. Контрольна комісія — Анна Качуровська, Джойсі Кутцак, сестриці — Анна Джаман, Марія Бойчук.

Домка Чоботар, секр.

ГОДСОН БЕЙ, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори т-ва відбулися 12-го грудня 1963 р. в народнім Домі. Членки заряду здали звіти з праці т-ва.

Діяльність: В протягу року відбулось 8 місячних зборів, 1 річні збори і 1 надзвичайні. Товариство приготовило обід на Архиерейську візитацію, видало 3 бенкети і 3 перекуски під час програми на Інститут П. Могили в Саскатуні. Заходами т-ва улаштовано 9 чайних вечорків і розігравку ковдри.

Членки відвідували хворих і брали участь в церковнім хорі та ходили з колядою. На Народний Дім т-во подарувало $235.00 і купило куртину на сцену. Жертва на Інститут в Саскатуні — 150 дол.

З 1962 р. осталось в касі — $370.70, приходи в 1963 р. — 1,452.55, розходи — 1,243.98, в касі осталось 579.27.

Заряд т-ва на 1964 р. пані: Павліна Щербань — голова, Настя Дутчак — заст. голови, Юлія Малиновська — секретарка, Анна Нибозняк — касієрка. Контрольна комісія — Катерина Рурак, Катерина Ригалюк та Ірина Гоменюк. Комітет прийнять — Михайліна Медвідь і Анна Словська, господиня — Настя Дутчак, референтка сестрицтва — Марія Демків, референтка преси — Юлія Малиновська.

Юлія Малиновська, секр.

З НАГОДИ ІМЕНИН
Саскатун, Саск.

З нагоди іменин адвок. Андрія Гавриша зложили йому візиту його приятелі, п-во Шефорт і п-во О. Насаруки.

Вшановуючи іменинника, бажаючи йому багато здоров'я, радості і всього добра, а знаючи, що п-во Гавриши цінять друковане слово, зложили на пресу по 5 дол. п-во О. Насаруки, п-во Шефорт і п-во Гавриші. З того 10 дол. на „Промінь", а 5 дол. на „Український Голос". Жертву переслала пані **М. Дорош**

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Паштет

2 фунти свинячого м'яса, 1 ф. солонини, 1 ф. печінки яловичиної, 1 ф. кришок хліба, 3 цілих яєць, або 6 жовтків, 1 горня помідорової зупи, 1 цибульку, 6 пластинок бейкону, сіль і перець.

М'ясо і печінку приварити, змолоти на млинку від м'яса, змішати з решта складниками крім яєць і помідорової зупи. Тепер по змеленні додати яйця і зупу, посолити, поперчити до смаку. Викладати у бляшку, зверха дати пластинку вудженої солонини (бейкон) і пекти в температурі 350° 45 хвилин.

Подала пані Березенець, Едмонтон

Бруква

1 бруква, ½ ложечки цукру, 1 ложка квасної сметани, 2 ложки масла, ⅛ ложечки перцю, петрушки до смаку.

Обібрати одну середньої величини брукву, покраяти на дрібні пластки, дати в посудину, посолити цукром і залляти кипячою водою так, щоб лише закрити брукву, накрити і варити яких 8-10 хвилин. Брукву перетерти крізь друшляк і дати до посудини, дати квасну сметану, масло, перець і петрушку до смаку. Все це добре помяти і вибити деревяною ложкою. Соли непотрібно, але як хто хоче, то може собі додати при кінці до свого смаку.

Н. Сенів, Едмонтон

Ікра з баклажану

До цього припису потрібно один баклажан (eggplant) або два, залежно від величини баклажану, цибуля, морква або капуста, олія, помідори і сіль. Хто бажає, може вживати комбінацію з кількох городин, а то цибуля, морква, пастернак, селера капуста і помідори. Міру складників треба достосувати до своїх потреб.

Баклажан помити, покраяти на кружочки середньої грубости, посолити кожний кружочок з обидвох боків і вложити в друшляк, щоб рідина зійшла. Моркву та іншу городинину покраяти на дрібно. Усмажити посічену цибулю в олії коротку хвилину, тоді додати моркву або й іншу городину, коли вживається її, і все разом смажити тільки, щоб змякла. Не пересмажувати. Посолити до смаку.

Баклажани обмачати в муці і смажити в олії коротку хвилинку. Приготовити посуду, найкраще склянний „кесерол". Укладати верству городини, верству баклажанів аж усе зужиється. Залити звареними і перетертими через ситко помідорами, а верх покрити тертою булкою, змішаною з маслом. Пекти у мірній печі до мякости. Лишити в печі, аж вихолодне. Відставити до холодільника і подавати на стіл зимною аж на другий день.

Чоколядовий і кавовий шифон кейк

2 горнят просіяної муки (звичайної), 1 ложечку порошку до печива (бейкон павдер), 1 ложечку соли, 1½ горнят цукру, ½ горнятка оливи (кукурудзяної) 7 жовтків, ¾ горнятка міцної зимної кави, 1 ложечку ванілії, 3 унції „семі світ" (шоколяда тоненько покраяна, або настружена) 1 горня білків з яєць, ½ ложечки крім оф тартар.

Піч загріти до 325° Ф. Просіяти муку, бейкон павдер, сіль і цукор разом три рази. Зробити ямку всередині муки і дати без мішання — оливу, невбиті жовтки, каву, ванілію, помішати усе в ямці, відтак вимішати з мукою, додати постружену чоколяду.

Білки з яєць дати до великої миски, поверх посипати крім оф тартар і добре вибити до твердости. До вбитих білків додавати приготовану з іншими складниками муку чверть частини на один раз і за кожним разом поволі замішувати. Коли вся мука зужита і все вимішане, викладати масу в бляшку з трубкою посередині. Пекти 1¼ до 1½ години.

Коли кейк готовий, перевернути його на склянках щоб простиг. Коли прохолоне, вибрати з бляшки і обложити масою.

Кавова маса до кейка

½ горнятка густої солодкої сметанки, 2 ложки цукрової мучки (айсінг сюгар), ½ ложечки спорошкованої кави (інстант). Сметанку вбити на густо, додати цукор і спорошковану каву і знов вбивати. Цю масу виложити на кейк — зверху і по боках. Поверх маси можна ще посипати постругаюю шоколядою, як хто хоче.

Подала пані Д. Мельничук

ДОГЛЯД ЗА НОГАМИ

Приємно мати акуратну, гарну ногу, легку ходу. Для того треба змалку доглядати ноги. На жаль ми часто травмуємо ноги взуттям невдалої конструкції, панчохами, які не пропускають повітря і не вбирають поту, а то й поганим доглядом. Часто люди залишають без уваги посилену пітливість, потріскання, опріліть ніг, а все це може спричинити серйозні захворіння шкіри і навіть деформацію пальців, стопи.

Як же ж уникнути цих неприємних явищ?

Взуття слід купувати і носити таке, щоб воно відповідало розмірам і формі ноги і еластично охоплювало ступню.

Погано підібрані черевики калічать ноги на все життя. Тісні черевики стискають кровоносні судини, порушують кровообіг, внаслідок чого виникає набрякліть, шкіра стає вологою втрачає свої природні захисні якості. Виникають сприятливі умови для розвитку епідерфомітії, посиленої пітливості, тріщин. Надто велике взуття викликає потертости, мозолі.

Важливою умовою гігієни ніг є чистота шкарпеток, взуття. Бавовняні панчохи слід щодня провітрювати, капронові промивати з милом, взуття чистити — чистити і протирати всередині вогкою ганчіркою, а потім сухою. Мити ноги водою кімнатної температури перед сном необхідно. Витирати їх слід дуже старанно, насухо.

До профілактичних заходів догляду за ногами належить розумне користування капроновими панчохами і шкарпетками. В жарку літню погоду не слід носити їх цілий день. А вразі посиленої пітливости рекомендується взагалі відмовитись капрона. Крім того, ноги, які дуже пітніють, потребують особливого догляду, не можна бути довго в приміщеннях в гумовому взутті, мити ноги слід частіше, ніж звичайно. Якщо шкіра ніг не надто суха, то у воду для купання ніг слід додавати кухонну сіль, або питну соду, сухі і товсті ноги, затверділі місця і мозолі протирати під час миття губкою, а витерти змазувати їх кремом.

Л. Гомолко „Р. Ж."

P 19C JAN 65
MISKEW MRS P A
12608-66 AVE
EDMONTON ALTA

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

З поминального обіду в роковини смерти бл. п. Г. Ференюка — Саскатун. Збірку переслала М. Дорош — $32.00

Відділ ім. М. Маркович — Кенора, Саск. переслала С. Копельчук — 20.00

Відділ ім. С. Русової — Лонг Бренч, Онт. з свята Л. Українки й О. Кобилянської; переслала І. Лангер — 15.00

З іменин п. А. Гавриша — Саскатун, Саск., збірку переслала Марія Дорош — 10.00

Відділ ім. О. Басарабової — Вакав, Саск., з культурно-освітніх вечорків. Збірку переслала добр. Ю. Стеценко — 10.00

У річницю смерти сестри бл. п. Елисавети Адельман — Торонто, Доця Телюк 5 дол., Олена Шевчук — Вакав, Саск. 5 дол., разом — 10.00

З 50-го ювілею Г. і М. Михайлишиних — Едмонтон, від ювілятів переслав о. А. Хомяк — 10.00

З прийняття голови Союзу Українок, пані Анни Токарик — Гемилтон. Збірку переслала О. Сушко — 8.00

Пані Марія Бендас — Норт Бетлфорд, Саск. — 5.00

о. Ф. і добр. М. Керніцькі — Виндзор, Онт., з нагоди ювілею подружжя — 5.00

На невянучий вінок бл. п. Миколи Керелюка — Виндзор, Онт., переслала добр. М. Керніцька — 5.00

Відділ ім. О. Теліги — Мидов Лейк, Саск. — 3.00

Пані К. Шмигельська — Торонто, Онт. — 2.50

Пані Люба Куць — Едмонтон, Алта. — 2.00

Пані Вікторія Ґоряк — Вінніпеґ, на невянучий вінок Матері Василки Тарновецької — жертва від родини (синів і доньок) — 10.00

Відділ ім. Л. Українки — Ватсон, Саск. на невянучий вінок Василини Тарновецької — 5.00

По $1.50 — Добр. О. Сацевич — Венкувер, Б. К., Вікторія Щербій — Гроплид, Саск., А. Конічковська — Содборі, Онт., Р. Борса — Саскатун, Саск., Стефка Максимюк — Бюкенен, Саск., С. Журавецька — Да Па, Ман.

По $1.00 — Е. Кудлá — Келовна, Б. К., М. Школяр — Едмонтон, Алта., І. Ґудзовська — Торонто, Онт., Т. Дедá — Вінніпеґ, Ман., А. Гуцуляк — Венкувер, Б. К., К. Христинич — Торонто, Онт.

По ¢50 — Н. Кінащук — Сторджис, Саск., Е. Олекшій — Калмар, Алта., І. Худяк — Содборі, Онт.

Всім жертводавцям і всім тим, що дають заклик, тим, що приєднують нових передплатників складаємо сердечну подяку.

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

о. О. Костюк, Монтреал, Кве. —	2
Добр. Г. Зузак, Гефорд, Саск. —	2
Пан Василь Перепелюк, Флин Флон, Ман. —	2
Добр. Л. Слюзар, Монтреал, Кве. —	1
Добр. Л. Боднарчук, Саскатун, Саск. —	1
О. Завісляк, Вінніпеґ, Ман. —	1
М. Синіцька, Вінніпеґ, Ман. —	1
Марія Запарінюк, Віль Ст. Ленард, Кве. —	1
С. Степанюк, Лондон, Онт. —	1
Ю. Яремко, Едмонтон, Алта. —	1
Стефка Максимюк, Бюкенан, Саск. —	1
А. Сарчук, Вінніпеґ, Ман. —	1

LEARN HAIRDRESSING

Easy monthly tuition plan now available. Train in Winnipeg's newest Beauty School. Latest methods taught. Remember... your success depends on your teaching staff and yourself. Instructors: Mrs. Thomson, Mrs. Bobei, Mrs. Schultz.

ENROLL NOW! WRITE OR CALL

POLLOCK BEAUTY SCHOOL

Modern Beauty Culture & Hairdressing Training Centre
244 SMITH ST. — Corner Graham WH. 2-0606
1 Block East of Eaton's Elevator Service

RELAX MRS. HOUSEWIFE!

Enjoy a visit in our coffee shop while shopping. No need to bake this weekend, just phone or stop in. We'll have a wonderful array of cakes, cookies, pies and pastries.

HARRY'S BAKERY

Phone: 2-2343 Kamsack, Sask.

ТРИ СИЛЬВЕТКИ

В цій книжці широко описано про життя і творчий шлях Марка Вовчка, Л. Українки і О. Кобилянської. Поручуємо „Три сильветки для прочитання членкам, для тих, що будуть готовити реферати, для спільного читання на вечорах.

Цю книжку опрацював кілька років тому проф. Леонід Білецький. До редакції „Промінь" звертаються поодинокі читачі за інформаціями за подібними матеріялами. Щиро поручаємо її всім зацікавленим

Ціна її $1.50.

Замовляйте

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
764 Barton St. E., Suite 3,
Hamilton — Onterio